

**Jubilæum Sæculare Ecclesiæ Catholicæ Per Septendecim
Sæcula Militantis & Triumphantis Contra Idololatriam,
tyrannos, hæreses, schismata, errores, & scandala**

Per Septendecim Sæcula Militantis & Triumphantis Contra Idololatriam,
tyrannos, hæreses, schismata, errores, & scandala ; Ex Annalibus
Ecclesiasticis collectum Pro Xenio Oblatum Academicæ Sodalitati
Dominorum B. Mariæ Virginis Annunciatæ Herbipoli, Anno ...

Herbipoli, 1701

Sæculum Decimum Quartum, Continens res in Ecclesia memorabiles, quæ
contigerunt ab anno Christi 1300. ad annum 1400.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64765](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64765)

SÆCULUM DECIMUM QUARTUM,

Continens res in Ecclesia
memorabiles, quæ contigerunt
ab anno Christi 1300. ad
annum 1400.

DECASI.

Ab anno Christi 1300. ad 1310.

1301. **A**D initium decimi quarti Sæculi
Romanæ Catholicæ Ecclesiæ præ-
fuit Bonifacius VIII. Sedem Constantino-
politana[m] tenuit Joannes Patriarcha, &
hoc dignitati Patriarchali se abdicante, ei-
dem restitutus est Athanasius.

Imperium Occidentis rexit Albertus Ar-
chi-Dux Austriæ, Orientis verò Androni-
cus II. Palæologus.

Reges potentissimorum regnorum erant

Gallie & Navarra Philippus IV. Hispania, hoc est, Arragonie, Legionis, & Castellæ, ac simul Sicilia Ferdinandus IV. Sancti IV. filius. Lusitania Dionysius Alphonsi III. filius. Neapolis Carolus II. Claudus. Anglia Odoardus IV. Bohemia Ulladislus IV. qui simul fuit Rex Polonia, in locum Ulladislus Lothici. Hungaria Andreas Venetus. Danie Ericus VII, Svecie Brigerius II. Norvegiæ Aquinus II. Tartarorum Rex fuit Cassianus, sexennio antè ad fidem Christianam miraculosè conversus. Turcarum denique Rex Ottomannus I.

Hoc eodem anno inter Christianos Principes varia orta sunt dissidia. Et primò quidem inter Pontificem & Philippum IV. Galliarum Regem oritur acerrima contentio: causam huic incendio dedit Bernardus Episcopus Apamiensis, quem Bonifacius Legatum miserat ad Philippum, pro expeditione Hierosolymitanâ suadendâ; dum verò hic impotentiùs loquitur de Summi Pontificis auctoritate in temporalibus, ac Philippo tergiversanti minas depositionis intentaret, ejusdem Philippi jussu in carcerem Archi-Episcopi Narbonensis Metropolitanus sui detrusus est, ut ab eo & Comprovincialibus Episcopis de crimine perduellionis judicaretur, prolatis septem capit-

pitibus, ex quibus accusatio coalesceret. His auditis Bonifacius, ut erat ardentioris ingenii, eum carcere eximi iussit, additis minis anathematis & depositionis, quæ jam nutantem & iratum Philippum in furorem impulerunt: inde scriptæ utrimque epistolæ acerbæ. Ferunt etiam, Petrum Flottam nobilem Arvernæ unguem utriq; fuisse in ulcere, meliorem scilicet militem, quam Legatum. Philippus ergo pecunias ex Galliis Romam deferri vetat; Bonifacius gratias Francis Regibus à Pontificibus factas suspendit: utrobique inventi, qui facta suorum Principum defenderent, & adversarios accusarent. Et sic oleum abundè affusum est arfuro incendio.

In Hungariâ turbæ excitatæ, ubi, mortuo Andream II. Rege sine prole, Proceres in electione novi Regis in diversas partes scissi, alii elegerunt Wenceslaum Bohemiarum Regem, & hoc recusante, Wenceslaum ejusdem filium: alii Ottonem Bavariarum Ducem, alii Carolum Martellum, Caroli Claudi, Regis Neapolis filium: unde nova bella, & vastationes regni secutæ, & quantumcunque Pontifex anathemata sua fulminaret, compescere non potuit dissidiis feroces animos. Imò Presbyteri quidam Hungari eò insaniam venerunt, ut fulmina

in

in Pontificem retorquerent, eique aqua & igne interdicerent, quorum audacia postea gravibus pœnis coërcita est.

✽(1302.)✽ Hoc anno orta est societas *Catalanica* dicta, seu *Romania*, quæ conflata est ex pace Siculâ. Nempe Gatalani, Genuenses, aliique Itali, quorum plerique erant Templarii, allatis secum ex Syria pecuniis, classem instruxerunt viginti triremium, quâ usque Constantinopolim omnia diripuerunt, & piraticam primò exercuerunt, deinde multis sibi Latinis adiutis Macedoniam vastaverunt, & Comitem Brennæ Athenis imperantem occidere, ejus ditionem cum Peloponneso occupantes, & ductis occisorum indigenarum uoxibus ibi sedem figentes. Hæc societas inferentibus damna & accipientibus Græcis & Latinis fuit fatalis.

Ischia Insula seu *Ænaria* dicta tantum sulphurei ignis evomit, ut omnes suas Insulas cum animantibus & arboribus sepeliërit: & mare pumicibus & cinere ad 200 millia passuum impleverit.

Flandri rebellant contra Regem Franciæ & ad Curtracum vicies mille pedites Flandri, & equites pauci, octo ferè equitum Gallorum millia, & peditum quadraginta millia deleverunt: visa fuit tanta cædes

des & tam inexpectata non ab hominibus, sed à Deo curata esse. Auditâ tantâ cæde Philippus continuò exercitu reparato, Flandriam quidem ingressus est, sed propter pluvias redire compulsus ultionem tantum spirâsse visus est. Sed & Bonifacius Anglos & Flandros aliunde concitâsse scribitur, & patrem esse desuisse in Philippum; quem filium rebellem & ingratum (utî agebat) experiebatur.

Albertus Romanorum Rex jura persequitur adversus Principes ac Præsules, qui ea sibi arrogârunt.

Mapheus & Guido Turrianus de Ducatu Mediolanensi disceptant, & hic priore excluso eodem potitur.

Carolus Martellus moritur, Hungariâ non potitur.

(1303.) Ultrò citròque discordiarum Pontificem inter & Philippum incendiariis missis, Bonifacius tandem anathema fulminat contra Philippum: quo ille parùm territus, Párisiis conventum Doctorum ac Præsulum haberi jubet, in quo accusatus est Bonifacius à Plessiano nobili viro de nece Cœlestini, intrusione illegitimâ in Sedem, aliisque etiam abominandis criminibus, quæ omnia tanquam ab exulceratis inimicis vel profus conficta, vel quædana
supra

supra veritatem exaggerata, quanto maiore
 re detestatione leguntur a bonis, tanto ar-
 dius & quovis faveo dulcius excipiuntur a
 heterodoxis, & masticantur plenis buccis
 & regeruntur & eructantur. His ergo
 criminum sordibus ad conventum
 lum collatis & depositis, ex eorum iudicio
 qui conventui intererant, provocatum est
 ad Capitulum generale, & Apostolicam Se-
 dem cum illa nacta esset legitimum Caput,
 neque simile Bonifacio. Quæ cum Ponti-
 fex didicisset, Romæ coram Cardinalibus
 se de objectis criminibus purgavit, & cen-
 suras in Philippum latis confirmavit, re-
 gnum sacris interdixit, academias docere
 vetuit, Francos sacramento fidei exsolvit,
 & Franciam Alberto addixit, eundemque
 cum Anglis & Flandrijs in eum immisit, &
 fecit, quæ irati facere possunt & solent.
 Mittitur interea in Italiam Guilielmus No-
 garetus de S. Felice nobilis Aquitanus,
 cum Plessiano accusatore viro forti & acer-
 bo, ut acta vel decreta in conventu Pari-
 siensi denunciarent. Hi communicatis
 consiliis cum Columnensibus acerrimis ini-
 micis Bonifacii, & adhibito sibi adjutore
 eorum audacissimo & infelicissimo *Sarrâ*,
 seu *Schiarâ*, in Etruriam veniunt, ubi tre-
 centos equites expeditissimos, & pedites

paucos, sed alacres scribunt, quibuscu in
Philippi nomen inclamantes, Anagniam
irrupunt, mussitante civitate, & Cardi-
nalibus aut conniventibus, aut fugâ dilap-
sis Bonifacium jam mori paratum cum or-
namentis Pontificiis in cathedra seden-
tem apprehendunt, ubi cum eum auda-
cius Nogaretus alloqueretur, Patarenum
hunc vocavit, quod ejus avus ob hæresin
combustus esse diceretur: sed audacior &
effratior Sciarra, colaphum Pontifici in-
fixisse armatâ manu, atque ad terram affli-
xisse fertur, quod aliqui perperam affan-
gunt Nogareto, qui Pontificem tantum in
custodiâ retinendum esse putavit. Tribus
diebus dilapsis, intra quos thesaurus Pon-
tificis direptus est, Anagnini resumtis a-
nimis irruerunt in Francos, atque ex iis a-
liquot interemerunt: vexillum Philippi
affixum Pontificis ædibus discerpserunt,
& cum Romanis accurrentibus liberum
eum Romam perduxerunt. Quod tamen
aliqui scribunt ab ipsis Francis factum esse,
vinctum eum Romam deducantibus. Sit
ut sit, Romæ statim in febrim ardentissi-
mam incidit Bonifacius, & mortuus est 5.
Idus Octob: cum sedisset annis octo, men-
se uno. & diebus 22.

Audito Casu Bonifacii statim Carolus
Si-

Siciliæ Rex cum mille quingentis equis
 bus & octo millibus peditum in auxilium
 Sedis accurrit, & ejus favore nixi Cardina-
 les statim elegere F. Nicolaum Bocacium
 Dominicanum, qui nunquam Bonifacium
 deseruerat, Patre Opilione natum in agro
 Tarvisino, virum eruditum & industrium
 Coronatus is est & appellatus Benedictus
 XI. alias IX. dicendus. Ad huac cum per
 percula mater accessisset, splendidis orna-
 ta vestibus, eam negavit esse matrem suam
 vilibus autem pannis amictam amplexatus
 est, & matrem agnovit. Ad Benedictum sta-
 tim Legatos Philippus misit, & inter ceteros
 Petrum de Bella-pertica Juris-Consul-
 tum magni nominis, quorum operâ Pontifex
 Regem & regnum restituit, Columnensibus
 pepercit, Nogaretum autem & Sciar-
 ram diro anathemate perculit. Et ut bo-
 nus Pater simul ac fortis Judex se gessit.

S. Ivo Juris-Consultus advocatus Pa-
 pillorum & viduarum Treborensis Presby-
 ter miraculis clarus moritur.

✽(1304.)✽ Benedictus XI. moritur
 Perusii, sublatus à Columnensibus vel Flo-
 rentinis per ficus veneno illitas: eo mor-
 tuo scissi sunt Cardinales, aliis successorem
 Bonifacii, aliis Regis Philippi amicum opo-
 tantibus.

Phi-

Philippus duplici victoriâ Flandros vin-
cit, navali merfis ac captis navibus 80. &
decem millibus Flandrorum cæsis, & ter-
restri Duacum inter & Insulas ad montem
Populeti ubi Rex ipse, cum 22. equitum &
peditum 60. millibus, eos numero multo
plures fortiter aggressus & feliciter cecî-
dit. Et sic pax tandem fuso multorum
sanguine confecta est.

Cassano Tartarorum Rege Christiano
mortuo succedit Campagadus, alii Car-
bandam nominant, frater Cassani & à fide
mox apostata, sub quo tota Christianitas
inter Tartaros concidit sed & Tartarorum
Imperium corrui, & Monarchia illorum
divisa est in plures Hordas.

Otto Dux Bavariz in Regem Hunga-
riz eligitur.

✱(1305.)✱ Eligitur Romanus Ponti-
fex Bertrandus de Argutis, Archi-Episco-
pus Burdegalensis dictus Clemens V, ami-
cus Bonifacii & olim inimicus Philippi, sed
nunc spe Pontificatus ei reconciliatus. Hic
dum per urbem inveheretur Lugduni, mu-
ri ruinâ multi interiêrunt, & inter cæteros
Joannes Brabantiz Dux dum frænum
Pontifici tenet cum Caroli Regis fratre,
qui etiam graviter læsus est. Tunc trans-
lata est Avenione Pontificis sedes, & annis
ibi-

ibidem 70. fixa permanfit, ideoque ab Iſta-
lis dicta captivitas Babylonica. Inter
huic inaugurationi Philippus Francia
Rex, qui etiam pleniffimè iterum abſolu-
tus eſt.

Wenceslao Bohemiæ Regi mortuo ſuc-
cedit Wenceslaus filius 16. annorum, ſed
corroboratæ jam nequitiaæ adoleſcens
propter quam Bohemiæ regnum perdidit
& Polonicum non ſervavit.

✽(1306.)✽ Olomutii Wenceslaus
Bohemiæ Rex interimitur & de ejus ſuc-
ceſſione turbatur regnum, Polonis Ulladi-
laum Locticum revocantibus & Alberto
Cæſare Rudolphum filium Bohemiæ præ-
ficiante.

Clemens Papa V. Philippo Galliarum
Regi, & Gallicanæ Eccleſiæ multas præ-
rogativas indulget.

Equites Hospitalarii & Templarii Hu-
gonem Regem Cypri deponunt, & in Ar-
meniam ablegant.

Rebellant Pariſini ob mutatam mon-
tam, & ipſe Rex obſidetur: ſeditioſi autem
per nobiles conglobatos, aut ferro tol-
luntur, aut per tortorem laqueo ſuffocan-
tur.

Robertus Bruſcus ex Angliâ in Scotiam
elapſus necato Cumeno in Regem Scotiæ
coronatur.

(1307.) Clemens præter alia multa pro Christianitate promovendâ præclare gesta, in Andronicum Græcorum Imperatorem, veluti schismaticorum & hæreticorum fautorem anathema vibrat, quem mox Carolus Valesius bello appetiturus erat.

Ludovicus cognomento Hutinus Philippi Regis Galliarum primogenitus Pamelonæ Rex Navarræ Coronatur.

Hoc anno incipit primum fœdus Helveticum ab Uriis & Sutiis & Unterunidis adversus Austriacos non præfectos, sed tyrannos initum. Dicti autem sunt deinceps uno nomine Sutiis *Les suisses*, quòd apud eos primum pro libertate pugnatum esset.

(1308.) Albertus Imperator Romanus Badenam Rhinfeldâ pergens à Joanne Sveviæ Duce, & ex fratre nepote nefariè jugulatur: Causa parricidii fuit, quòd infano juvenulo (vix enim annuū decimum tertium attigisse dicitur) visus fuerit bona diutius detinere. Corpus interim humatum, sed postea jussu Henrici VII. refoffum Spiræ prope urnam Adolphi Cæsaris locatum est, ubi ambo vix palmum inter se distabant, qui tum viverent toto pænè orbe diffidebant. Percussores plerique tristi fato perièrunt. Joannes va-

gus

gus & inops jam mendici, jam mercator
interdum agricolæ habitu tectus, post longos
erroros ab Henrico Cæsare Pisis perpetuo carceri mancipatus est. Rudolphus
de Wart una cum famulo Russelingo in rotam actus. Walterus de Esserbach
qui Regicidii svasor erat, & solum spectator, per annos 35. in agro Wittenbergensi
bubulcum mercenarium egit, ignominiosus ratur omnibus, donec se ipsum sub fine
vitæ prodidit. Ulricus de Palm in suburbio Basileæ primùm latitans, tandem in arce
suâ Altaburâ mœrore & inediâ contabuit hunc exitum habuit regicidium, & exitus
regicidarum.

Henricus VII. Successit Alberto Luxemburgicus nobilior virtute quam
nere, magno Procerum consensu electus, a Clemente Pontifice ipso festo
um Regum Aquisgrani coronatus. Joannem filium, postquam is duxisset
sabetham filiam Wenceslai Bohemi, regi Bohemiæ hæredem fecit.

✱(1309.)✱ Carolo Claudio Rege Neapolis mortuo succedit filius Robertus, prætermisso Caroloberto, Caroli Martelli primogeniti Caroli Claudi filio, sic Pontifice approbante, ut Carolobertus anno sequenti reciperetur in Regem Hungariæ.

mercatorum
 s, post lo
 e Pisis per
 udolphu
 ngo viri
 fferbach
 m spectu
 Wittenber
 git, igno
 sub fine
 suburbio
 n in arce
 ontabunt
 & exitium
 (1310.) ✱ Ad hunc annum referunt
 quidam extinctionem Ordinis Templario-
 rum, quos non tantum Philippus Gallia
 Rex, sed & alii Principes Christiani pleriq;
 oderant. Ut verò Ordo tanti nominis
 aboleretur hæc proxima causa fuit. Prior
 Montis Falconis in pago Tolosano cum
 Noffo quodam Florentino per magistrum
 in carcerem detexit crimina, &
 sacrilegia, quæ Templariorum domibus
 continebantur. Quare multi eorum vivi
 sunt exusti, & inter cæteros Joannes Mola
 magister Ordinis, quorum tamen ossa qui-
 dam ut Martyrum collegerunt & coluerunt.
 eos tamen Clemens (qui interrogandos
 ararat de 14. capitibus) apostatas, Ido-
 latras & hæreticos professus est. Itaq;
 eorum ruinæ vera causa fuit rerum omni-
 um abundantia, deliciarum & vitiorum
 mater.

Hospitaliarii Equites S. Joannis in Insu-
 Cypri malè habiti à Rege, impetratâ ab
 Andronico Imperatore Græcorum Rho-
 Insulâ, eam anno præcedente aggressi,
 hoc anno in suam potestatem redigunt in
 festo Virginis Assumptæ, Turcis ex eâ eje-
 tis, qui inde Saracenos expulerant, & hi
 Græcos. Dux tam felicitis expeditionis
 fuit Falco de Villeredo, Nobilis Gallus,
 M qui

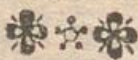
qui deinceps Dominus Maris, barbaris terribilis extitit. Ab hac Insula dicti sunt Rhodiani & fortissimè eam propugnârunt altero pòst anno adversus Turcos immenso exercitu eam cingentes, sed etiam magnâ clade cedere coacti sunt. Duce tunc temporis existente Amedæo Sabaudia Comite, qui propterea nomen Magni obtinuit, & Crucem albam in suo stemmate retulit, cum his litteris F. E. R. hoc est: *Fortitudo Ejus Rhodum Tenuit.*

Damnatio Bonifacii urgetur à Philippo Franciæ Rege, Nogareto & Guilielmo Pleffiano accusationem renovantibus, contra Francisco Cardinale Cajetano, Bonifacii ex fratre nepote, fortiter innocentiam propugnante. Renuit Clemens actione, in quâ plus odio, quam ratione ageretur, judicem agere, & causam tantæ gravis momenti, in quâ ageretur de Pontifice declarando illegitimo & hæretico ejusque ossibus exhumandis, ad Concilium Oecumenicum rejicit: sedatoque tanto tumultu per Philippo, rem in Doctorum & Theologorum, eorumque maximâ ex parte Gallorum conventu ventilat, eaque bene discussâ, Bonifacium Catholicum & legitimum Pontificem declarat: & sic tandem calumniæ in eum conquieverunt.

detur etiam Deus innocentiam Bonifacii
novissimo sæculo anno 1605. manifestare
voluisse, quando corpus ejus repertum est
integrum, præter labra nonihil corrupta &
nasum, vestibus etiam Pontificiis prorsus
illæsis & integris, inspectante universâ ci-
vitate Romanâ.

Clemens Papa Venetos, quod occupâs-
sent Ferrariam sacris interdicit, eorumq;
bona ubique terrarum primò occupantis
decernit: excitatis etiam in eos sacri belli
militibus: à quibus victi Veneti veniam
Avenione deprecantur per Franciscum
Dantulum, qui injectâ in collum catenâ
ferreâ tandiù jacuit ad Clementis pedes,
donec Venetias anathemate eximeret:
quare à suis postmodum canis cognomina-
tus est, quod tam diu ad pedes Pontificis
jacuerit, multis iridentibus, multis fa-
vioris mentis factum laudantibus.

Henricus Rex Romanorum cum exer-
citu venit in Italiam, ac primò Mediolani
accipit coronam ferream, & Maphæum
expulso Quidone restituit, sed mox in-
gens malum, Gibellinorum partes
intermortuas fuscitavit.

M 2

DE.

DECAS II.

✽ *Ab anno Christi 1310. ad 1320.*

1311. **H**enicus Italiæ urbes qua vi, q
 ✽ **H**eminis sibi vendicat. Cui tam
 Florentini & Bononienses fortiter oblit
 runt.

Celebratur Concilium Viennense
 Galliâ Oecumenicum à Clemente V. pra
 sentibus Patriarchis Alexandrino & Antio
 cheno Latini ritus, & 114. Episcopis cum
 aliorum procuratoribus, numero 300. pra
 ter Abbates & Doctores, Regem Franciæ
 Philippum Pulchrum ejusque fratres
 libros. Actum in hoc Concilio de recup
 rando terra sancta, de Templariorum Or
 dine penitus supprimendo. Constitutum
 festum Corporis Christi celebretur feri
 quintâ post Dominicam Trinitatis. Sta
 tutum ut in præcipuis Orbis Universitatib
 bus alantur publici Professores linguæ
 Hebraicæ, Græcæ, Chaldaicæ, Arabicæ, in
 conversionem & instructionem infidelium
 in iis partibus. Condemnati denique
 hæretici Beguardi, & Beguini ac Beguina
 foeminae, Dulcinus & Dulcinista.

HÆRE.

HÆRESIS BEGUARDORUM ET ALIORUM QUI BEGUINI AC BEGUINÆ DICTI SUNT.

Itam profitebantur monasticam secundum habitum, habitationem conventualem, & nonnullam trium votorum religiosorum speciem cum multis ceremoniis ac gestibus externis conjunctam, à fœminarum tamen societate nequam abstinabant, neque deliciis? imò solenne illis erat opiparè parata sectari convivia, cui studio mirè concinnebant varii quos tuebantur errores.

1. Credebant hominem in hac vitâ posse sibi ultimam beatitudinem comparare, & quidem secundum omnes perfectionis gradus, quibus in caelesti patria perfruetur.

2. Omnem naturam intellectualem esse in se naturaliter beatam, non autem gratiâ Dei, ulloque supernaturali lumine gloriæ.

3. Esse quidem peccatum mortale osculari fœminam, quòd natura (sic illi argutabantur) hominem ad id minimè impellat, atque inclinet, nihil tamen esse peccati, si quis in calore concupiscentiæ positus, cum eâ carnaliter commisceatur, quia tunc natura impellit. Sic nimirum solet ludificare Sathan, gravissima proponendo ut minima & subinde minora ut maxima, eo fine ut in ea, quæ reipsâ gravissima sunt, inducat.

4. Hominem in statu perfectionis, & in spiri-

tu libertatis constitutum nulli humana obedientia debere se subicere.

5. Inferebant ex errore antecedente immunitatem à jejuniis Ecclesiasticis.

6. Delirabant, hominem, quando statum perfectionis attigit, nec jejunare debere, nec Deum irare, quando quidem, aiebant, sensu rationis judicio, concedi potest corpori quicquid lubuerit.

7. Imperfecti hominis esse dicebant, se se virtutis studio exercere, causantes, quòd animus hoc studio virtutes à se abigat, & hinc inferebant homini perfecto, nulla amplius bona opera facienda esse.

8. Hominem posse in hac vità tantam virtutis perfectionem assequi, ut amplius peccare nequeat, neque etiam in gratià proficere.

9. Ad elevationem vel expositionem Eucharistiæ non esse ullam faciendam reverentiam, eò quòd imperfectio esset, altitudine contemplationis indigna, attendere ad mysterium Humanitatis JESU Christi, & ad Eucharistiæ Sacramentum.

Quod Beguinas attinet, aiebant, se honestè & religiosè, nullius tamen voti vinculo se alligantes, neque se facultatibus suis temporalibus abdicantes, quin etiam ejusmodi societates pro arbitratu suo deserentes. De cætero præteritas hæreses Beguardorum participabant, idcirco eodem anathemate damnata ab Ecclesià.

Beguini distincti à Beguardis persuadebant sibi eos perfectioni Evangelicæ adversari, qui aliquid in commune habeant, quandoquidem Iesus Christus, & Apostoli nihil habuerunt, neque in communi, neque in particulari: item summum Pontificem non posse dispensare in regulâ S. Francisci vel in votis illius Ordinis neque Fratribus Minoribus potestatem facere in alium Ordinem migrandi; Unde inferebant Joannem XXII. suâ potestate excidisse, quod supra auctoritatem suam illis permisisset, habere frumentum in borreis, ac vinum in cellâ ad vivendum in communi. Spargebant etiam statum Fratrum Minorum esse perfectiorem statu Episcoporum, denique asserunt Papam non posse in voto simplici dispensare, nequidem pro bono pacis, vel nationis alicujus ad fidem convertendæ causâ: & ut hæresim suam alto silentio velarent, dicebant, nullam esse impositam necessitatem respondendi inquisitoribus ad eorum interrogata.

DE HÆRESI DULCINI ET DULCINISTARUM.

Infernus hanc pestem excitavit, omnis enim scopus hujus abominabilis sectæ fuit, ut omni se luxurie ac spurcitiâ oblectarent, ejus sectarii, prætexentes charitatem communem, & odium proprietatis, quo factum est, ut suis istis fucata servitatis artificii Dulcinus utriusque sexûs affectas ad sex millia congregârit, quos in Alpi-

bus commorantes ad belluinam cohabitationem induxerat & talem turpitudinem præclarâ charitatis & communitatis larvâ contegere docuerat.

DE TEMPLARIIS.

Templariorum Ordo sancte institutus fuerat, verum ubi diu in sancti sui instituti observatione perseverarunt, invidit spiritus superbia Christianitati tot quot inde eveniebant emulumenta ad infidelium conversiones. Et primum quidem avocavit illos ab Hierosolymitanæ Patriarchæ obedientiâ, & impulit ad Ecclesiæ possessiones iniquè turbandas. Quam ob causam aliaque adhuc crimina condemnati & igne digni habiti sunt Clementis V. aliorumque Patrum in Concilio generali Viennæ in Galliâ congregatorum sententiâ. Postea verò Rex Philippus eorum memoriam penitus delevit, combusto Parisiis eorum Magistro cum aliis multis, qui tamen errores ac crimina, quorum rei facti fuerant, diffitebantur.

1. Dicebantur abnegâsse Jesum Christum, & cum Saracenis conspirasse.
2. JESU Christi Crucem conspuisse.
3. Falsam & profanam edere professionem.
4. Magistrum suum clanculum ordinare.
5. Auctores fuisse receptæ à Turcis & Saracenis Terræ sanctæ.
6. Peccato naturæ contrario se se conspuere.

7. Idolum quoddam adorare, quod hominis cute vestiebant, & duobus carbunculis oculorum instar adornabant.

8. Mortuorum suorum corpora in cinerem redigere, eoque suos affectatores potare, ad ipsos in suâ dementiâ confirmandos.

9. Infantem ex Templario & virgine progenitum torrere, & inde promanante liquore suum idolum inungere.

Et hæc quidem crimina objiciebantur Templariis, quæ, an omnia vera fuerint, dubitant graves auctores, sufficit eos tales fuisse, qui dignos se exhibuerint, ut Concilii generalis sententiâ tanquam Ecclesiæ hostes exscinderentur.

✠(1312.)✠ Henricus Imperator Occidentis Romam venit, ibique aureâ coronâ insignitur,

Andronicus Imperator Orientis implorata auxilia Principum contra Turcas, à quibus graviter premebatur.

Ferdinandus Castellæ Rex à Carvajalibus fratribus, quos homicidii suspectos, non tamen convictos, è rupe præcipitari jusserat, ad Tribunal Divinum intra 38. dies provocatus, moritur, intra hos dies, & ideo dicitur *in jus vocatus*.

Societas Catalana distrahitur & turbatur domestico bello inter Entenzam & Rocafortium, in quo ille occubuit, hic à Præ-

fecto Eubææ interceptus, in Siciliam ductus est, ubi in carcere obiit. Vastabant hi focii nullo commodo Christianitatis Macedoniam, Thessaliam, Achaiam & Athenas: omnibus noxii, nulli fideles & utiles.

✽(1313.)✽ Henricus VII. Imperator Romanorum, dum adversus Robertum Siculum Fridericum æmulum suscitasset, morte inopinatâ abripitur, ætatis anno 51. Imperii 5. Errant, qui dicunt, mortem ei acceleratam esse venenatâ hostiâ aut ablutione toxicatâ ei oblatâ per F. Bernardum aut Joannem Politianum Dominicanos: hæc calumnia est in sacrum Ordinem malitiosè conficta.

In Franciâ Rex Philippus & Eduardus V. Rex Angliæ cum multis Proceribus accipiunt Crucem, imò & uxores pro expeditione sanctâ contra Turcas in Palæstinâ.

Inventa est hoc anno apud Quadatupam imago Beatæ Virginis, missa à S. Gregorio Papâ ad Leandrum Præsulem Hispalensem, quæ Saracenorum metu abscondita, incipit multis miraculis clarescere.

✽(1314.)✽ Philes Palæologus Andronici Græcorum Imperatoris cognatus paucis copiis Turcas superat, & animos Græcorum restituit.

Clemens V. Papa apud montem Mau-

sam

ram super Rhodanum Diocesis Nemausensis in itinere Burdegalam versùs moritur, de cuius successore eligendo Cardinales distrahuntur, uti & Electores in eligendo Imperatore, quorum una pars Ludovicum Bavaram, altera Fridericum Austriacum elegit.

Obiit hoc anno Philippus Pulcher Galliae Rex anno ætatis 46. regni 30. ex morbo diuturno, sed Medicis ignoto. Succedit eidem Ludovicus filius jam antè Navaræ Rex, hujus nominis X. cognomento Hutinus, hoc est, rixosus.

✽(1315.)✽ Sedes Romana etiam hoc anno vacat.

Robertus Siciliam invadit, nullo operæ pretio, uno tantùm oppido capto, & pacis in triennium inducis.

Scoti de Anglis nobilem victoriam reportant, cùm hi in exercitu 300. armatorum millia numerarent, & Scoti vix 30. millia duxissent, sed milites induratos, & ritè Sacramentis ante pugnam munitos. Cæsi sunt Anglorum 50. millia, & ægrè naviculâ fugit Eduardus. Robertus Scottorum Dux hujus victoriæ præmium sibi retulit Scotiæ regnum, & Anglorum insuper ferox superbia retusa est.

Instituitur Parisiis actus Sorbonicus, a-

Etus magnus ex Theologiâ universâ à Francisco Mayro Minorita.

Grassatur pestis atrox per Europam.

✱(1316.)✱ Lugduni eligitur in Pontificem Jacobus de Ossa Cardinalis Portuensis, dictus Joannes XXII. aliis XXI. sed verè XX. patriâ Cadurcensis, ignobili patre natus veteramentario, parvo corpore, sed magno animo, ac septuagenario major.

Ludovicus Hutinus Rex Gallix annos natus 27. subitâ morte, & ut creditum est, veneno in castro Viennarum extinguitur. Sueccffit eidem Philippus cognomento Longus, frater Ludovici X. qui tunc modo agnitus est, & pro Rege coronatus, quando Clementia grvida peperit posthumum Joannem I. dictum, isque post paucos dies a nativitate suâ mortuus est.

Ludovicus Bavarus petit confirmationem suæ electionis à Joanne XXII. non tamen impetrat, ob causam Friderici Austriaci necdum satis perspectam post quatuordecim enim mensium interregnum duo Cæsares erant, Fridericus Pulcher Dux Austriæ, & Ludovicus Bavarus, uter jure? altioris curæ est. Uterque coronatus est, Austriacus Bonnæ à Colonienfi, Bavarus Aquisgrani à Trevirenfi Archiepiscopo, vel, ut aliqui scribunt, à Mogun-

guntino. Ambo igitur se se pro Cæsare gerere, ambo à partibus coli, etsi non defuerint, qui utrumque aspernarentur; bellum inde civile & atroces turbæ lacerarunt Imperium; Cæsare in Cæsarem, Germaniâ in Germaniam armatâ. Pugnatum est primò ad Eslingam Sveviæ oppidum, pari virtute, communi clade, neutrius victoriâ, demùm in campis Amphingensibus prope Mühldorffium, in quo prælio Fridericus postquam quinquagenos cecidisset suâ manu, venit tandem in manus hostis, & captus Trausnitii, quæ in Naniscis arx est, in custodiam datus, non tanquam in carcerem sed velut in requiem ab Augustis curis. Triennio post, qui erat annus Christi 1325 redditus libertati, &, ut quidam tradunt. etiam Imperio, ut cum Bavaro divisâ potestate præesset iste Italiæ, & ille Germaniæ, etsi multi, eo pacto dimissum esse, scribant, ne Rempublicam deinceps attingeret. Fides rei gestæ pendet à tabulis publicis, quas utriusque afferunt pro suâ parte. Fridericus saltem non diù superfuit extinctus anno Christi 1330. vel veneno vel lenta tabe & sepultus in Cœnobio Maurbacensi & tunc quidem Ludovicus solus Imperium obtinuit & gubernavit varia tempestate jaçtatus, sed & ipse quoque

tempestatum atque turbarum concitator.

✱(1317.)✱ Joannes Papa jubet Constitutiones Clementinas explicari in scholis. Disceptant cum eo Minoritæ propter suam paupertatem, qui labor tum Pontifici tum Minoritis fuit major, quam unius anni, & non unius, sed plurimarum molestiarum, etiam cum infamiâ & interitu quorundam non verè religiosorum vel in Spiritu Sancto zelatorum. Idem Joannes Anglicanas & Scoticas rixas componere satagit sed irritò conatu, eoquòd pax inita vix fuerit Scotis perniciofa. Interim Britannicæ Insulæ bello ardent, & Anglia vastatur.

Robertus Siciliam pænè totam desolatam reddit, Friderico ei non auso resistere, eaque totâ potitus esset, nisi Pontifex impedivisset, qui præoptabat hanc insulam dari & non occupari.

✱(1318.)✱ Aliqui Minoritæ nimio zelo paupertatis suæ ardentes & rebelles facti, secedunt in Siciliam, ibique Generalem sibi eligunt apostatam Henricum de Ceva, & erronea quædam docentes ab inquisitione graviter puniuntur.

Propter Pontificis ex Italiâ absentiam, variæ turbæ in Italiâ exoriuntur, Maphæo Vice-

Vice-Comite & Duce Mediolanensi, aliisq;
civitatibus contra Pontificem rebellanti-
bus; ut quam utilis fuit Gallis Pontificis
præsentia, tam perniciofa fuerit ejus ab-
sentia Italis & Ecclesiæ.

✽(1319.)✽ Expeditio Castellanorum
in Mauros malè cedit.

Jacobus Arragoniæ Rex regno se ab-
dicat.

In Lusitaniâ inter Patrem Dionysium &
Alphonsum filium certatur, neque pax
procurata nisi precibus S. Elisabethæ ma-
tris Alphonfi, & singulari prudentiâ patris
cum filio patientiâ magis quam ferro dis-
ceptantis.

Ordo Montis Oliveti institutus à Ber-
nardo Ptolemæo Senensi nobili Juris-Con-
sulto.

✽(1320.)✽ Constantinopoli deposti-
to Joanni Clyci Patriarchæ sufficitur ab Im-
peratore Gerasimus monachus ignarus, &
præsenio surdaster, hos enim volebat Im-
perator Præfules suos, qui nec auribus nec
intelligentiâ valebant.

Mladislaus Locticus operâ Pontificis
Rex Poloniæ coronatur. Et Pontifici of-
fert S. Petri denarium capitatim.

Turcæ Chersone occupatâ excurrunt
in Thraciam.

DE.

.....
 DECAS III.

✽ *Ab anno 1320. ad annum 1330.* ✽

1321. **A**ndronicus Junior nepos Andronici senioris ex Michaële filio in avum rebellat, & copias conscribit prae-textu ad Turcarum excursiones reprimendas: quem dolum non expertus est Imperator prius quam equus S. Georgii in pariete depictus adhinniret, uti fecerat quando Balduinus urbe depulsus est. Occasione autem istius dissidii Turcae in suum commodum egregiè usi sunt.

Ludovico Bavaro & Friderico Austro de Imperio disceptantibus Imperium frædè laceratur & ubique turbatur.

Damnatus est à Joanne XXII. Pontifice Joannes de Poliaco Theologus Parisiensis, quòd ausus esset temerariè docere confessiones religiosas factas iterandas esse Parocho, neque Pontificem dare potestatis facultatem, ut tempore Paschali alteri, quam Ecclesiæ suæ proprio Parocho, confiterentur: quos errores retractavit.

✽ (1322.) ✽ Moritur Philippus Longus Rex Galliae, cui succedit Carolus frater ejusdem cognomento Pulcher: Fridericus

ricus & Ludovicus Imperatores grandi prælio inter se conflagunt. Et penes hunc stat victoria, Friderico & ejusdem fratre Henrico captis.

✽(1323.)✽ Initio hujus anni foedus inter Francos, Venetos & Pontificem initum adversus Turcas Ægeum mare infestantes.

Joannes Pontifex Ludovicum Imperatorem condemnat, & jubet Imperio abdicare, hic autem appellat ad Concilium Generale, & ad Papam hac de re modò melius edocendum, sed ob id anathemate innodatur.

Legatus Pontificis cum Venetis paratâ ingenti classe trajicit in Asiam & Smyrnam barbaris eripit, multaquæ fortiter gerit, donec omnes Turcarum insidiis intercepti pro fide fortiter interiêre, morte suâ quam victoriis fortunatiores.

Parisiis S. Elzarius Comes cum uxore suâ nobili virgine Delphina illæsa virginitate in matrimonio servatâ sanctè obit.

Æthna Siciliae mons cum magno terræ motu subsidit, & ejectis ignibus viciniam vastat, & flante Boreâ usque ad Melitam insulam cineres evomit.

✽(1324.)✽ Franci Anglos in Aquitania rebellantes profligant, ac pariter Scoti

ti

ti in Angliâ eisdem repetitis præliis de-
bellant.

Turcæ Thraciam & Mecedoniam va-
stant, & civitates Asiæ penè omnes, quæ
Græcis supererant capiunt.

Ludovicus Bavarus contra Joannem
XXII. acerbis scriptis debacchatur per
Joannem Jandunum Perusinum, & Mari-
lium de Menandrio Patavinum, Doctores
hæreticos, quibus animi & calami erant ve-
nales. His alii quoque impliciti quidam,
qui igne postmodum consumpti sunt,
quod hæreses docerent multis erroribus
permixtas. Etiam Ochamus vir acerrimus
ingenii calamum acuit in Pontificem,
qui dixisse fertur: *O Imperator tu me gla-
dio defende à Papæ injuriis, & ego te verbis
& scriptis defendam.* His autem Deus op-
posuit præstantissimos viros Alexandrum
de S. Elpidio Ravennatem Archi-Episco-
pum Augustinianum, Pelagium Alvarum
Minoritam Hispanum, Petrum Paludanum
Dominicanum, magnos Ecclesiæ & Pontifi-
cis propugnatores.

✠(1325.)✠ Renovatis inter avum & ne-
potem Andronicos dissidiis, desperans se-
nex, hunc inungi jubet, eiq; dat uxore Be-
atricem Sabaudam, quam Græci Annam
vocant, odio in amorem ex necessitate
converso.

Ludo-

Ludovicus Bavarus & Fridericus Austriacus conveniunt inter se, ut huic Germania & illi Italia cederet, atque his partibus Fridericus à captivitate liber emissus est; Hoc tamen foedus Electores & Pontifex improbare, rescissis juramentis, nec profuerunt pacta aliter quam ad Friderici libertatem.

Moritur Carolus Valesius patruus trium Galliarum Regum, Ludovici Hutini, Philippi Pulchri, & Caroli Valesii, tactus apoplexiâ poenitens tamen de morte illatâ Engerrano Marinio ærarii regii Præfecto, quem de peculatu falsò accusatum in patibulo suspendi jufferat. Cui etiam morti jam propinquus funus honorificum fieri mandavit, & preces pro utroque ab inopibus fundi, etiam præmissio Martinii nomine. Sic nimirum Principes & magni viri, aliter vivi, & aliter morituri de rebus suis ac salute sentiunt.

(1326.) Joannes Pontifex invitatur à Romanis, ut redeat Romam, ibique sedem figat Avenione relicta, eoque reditum excusante propter senium, ii evocant Romam Ludovicum Bavarum. Misit quidem Joannes Papa Romam Legatum suum & Carolum Calabriae Ducem cum copiis, sed delusit hos Castrucius Castracanis Lucensis

Censis Tyrannus, & arma & anathema ir-
rigit a Legato Pontificio inflicta, ut qui jam
pridem vile dæmonis mancipium esse ni-
hili ducebat.

Gravissimis motibus turbatur Anglia,
Isabellâ cum filio (erat Isabella uxor Regis
Angliæ, sed alienis amoribus implicata
cum Rogerio *de mortuo-mari*, & separa-
ta) magno cum exercitu trajicientibus in
Angliam, cui se Proceres & Populus mox
adjunxere, Rex ipse captus, & Spenferii
atroci supplicio sublatus, Walterius Staple-
tonius à populo Londinensi discerptus.
Adhæc in Comitibus depositus Eduardus,
filius Eduardus ei substitutus, quibus om-
nibus acquievit pater, id suis peccatis im-
putans; Isabellâ interim ejulante & lachry-
mante, cujus tamen dolores pauci non ri-
ferunt. Denique à custodibus suis Eduar-
dus senior necatus est, inamissâ in podicem
corneâ fistulâ, & per eam ignito veru in
intestina, ne vulneris vestigia conspiceren-
tur. Horum omnium author creditus est
Rogerius *de mortuo-mari*, putatus adul-
ter Isabellæ, ex æquo crudelis & libidino-
sus, quæ vitia verè cognata sunt.

✱(1327.)✱ Ludovicus Bavarus Itali-
am ingreditur, ad quem confluunt omnes
rebelles, Apostatæ, schismatici, hæretici,
excom-

excommunicati, quibus præcellebat Magister Ordinis Teutonicorum. Mediolanum pervenit 3. Idus Maji, & hîc à schismaticis & excommunicatis Præfulibus coronatus coronâ ferreâ, in carcerem conjecit vice. Comites Galeatium & fratres, falsi criminis, paratîque in ipsum veneni accusatos. Inde Romam versûs intendit iter, petitque à Joanne Coronam Imperii, quam hic fortiter recusavit, sed potiùs eum deposuit, & anathemate feriit cum suis; Neque tamen illi resistere potuerunt Robertus Siculus, nec Carolus Dux Calabriae: ille enim Ludovicum Româ prohibere non potuit, Romanis opem denegantibus, quam erant polliciti, & hic Florentinos, quos opibus spoliârat, flagitiosè deseruit, relicto tantùm iis Astrologo suo, Francisco Cocco Asculano, qui postea vivus flammis exustus est.

Scoti ab Eduardo Anglorum Rege fortiter pacem extorquent & fiunt sui juris, limitibus regi utrique constitutis.

Mortuus hoc anno S. Rochus, ex patre Joanne, matre Liberâ, dominus montis Pessulani, rubrâ insignitus cruce natus in hunc mundum, & duodennis orbatus utroque parente, pecunias omnes & mobilia bona in pauperes effudit, & Principatum patruo

patruo

patruo suo commendavit. Inde perrexit in Italiam, eamque percurrens multos peste afflatos sanavit, & ipse sævo anthracis affectus in crure, cum ardentissimâ febre, utrumque patientissimè tulit, & in sylvam secessit, ubi à cane venatico cujusdam Gothardi nutritus est, qui ei eleemosynam denegârat. Quod cum ille agnovisset, Rochose discipulum obtulit, ac multum in sanctitate profecit. Postea ad Montem Pessulanum rediit, ubi pro exploratore habitus, toto quadriennio in carcere vixit, & moriens nomen suum atque progeniem in tabellâ reliquit. Quare honorificentissimè sepultus multis miraculis claruit, maxime erga peste afflitos, cujus opem præsentissimam experti sunt Patres Concilii Constantiensis anno 1414. quorum jussu ejus imago in supplicatione circumlata multis profuit, neque aliter in Sanctorum numerum relatus est. Corpus ejus subreptum clam Venetias translatum est, ubi religiosissimè colitur.

✽(1328.)✽ Andronicus Græcorum Imperator à nepote Andronico exauctoratur, & privatim custoditur.

Osmanus, seu Othomannus Turcarum Princeps moritur, ei que succedit filius natus minimus Orchannes, hoc usus stratagemate :

mate : Recedens ille in Olympum montem dum fratres inter se depugnant pro Imperio, collectâ militum manu utriusque castra singulatim invasit, & utrumque occidit, atque sic rerum potitus est. Et ut ostenderet, non se esse degenerem Othomanni filium, mox Nicæam obsedit & cepit fugato juniore Andronico, occupavit & Nicomediam, aliasque urbes Orientis.

Ludovicus Bavarus Romæ à 52 ejusdem furfuris secum schismaticis, & apostatis, à Castrucio Castracone prius multis civibus auro corruptis, aureâ coronâ coronatur. Inter reliquos sceleratos etiam Sciara Bonifacii percussor eminebat.

Ut verè apostatam se ostenderet Ludovicus, constituit Romæ Anti-Papam F. Petrum Rainalatum de Calabriâ Minoritam excommunicatum & apostatam, eumque dicit Nicolaum V, qui mox septem pseudo-Cardinales creavit, & damnavit Joannem Papam, & huic adhærentes spoliavit ecclesiasticis bonis, ipse pompâ & cultu Regi, quam Pontifici similior. Mox tamen idem Nicolaus diris devotus est à Romanis, & cum Ludovico lapidibus appetitus, postquam suscepta à Ludovico expeditio contra Robertum Siculum malè successit.

Moritur

Moritur hoc anno in Galliâ Carolus Pulcher anno ætatis 34. sine prole masculâ relicta; Itaque Philippi Pulchri familiâ penitus defecit, ob vexatum Bonifacium, sicut ei Mauriacensis Episcopus præcinerat. Disceptantibus pro regno Eduardo Anglo & Philippo Valesio, huic Parium iudicio lis adjudicata est, & dictus est *Beatus fortunatus* ob tres Reges sine prole masculâ continenter mortuos: appellatus autem Valesius à Valesiâ regiunculâ Carolo eius patri attributâ, atq; in hac familiâ regnum ducentis sexaginta annis usque ad obitum Henrici III. constitit.

✱(1329.)✱ Petrus Corbarius Pseudo-Pontifex furit in Joannem XXII. cuius imaginem Pisis publicè comburi iussit. Ludovicus autem post obitum Friderici Austriaci in Germaniam prorsus inglorius redit. Posthæc Mario Vice-Comite, qui potissimum Ludovicum in Italiam accerserat, à fratribus suis strangulato, eo quod novas turbas moliretur, aliisque contumacibus retusis, Corbarius Anti-Papæ culpam suam suam agnovit, & Joanni reconciliatus cum Hispanis, ostendit, se huius schismatis instrumentum, Ludovicum autem Bavarum primariam causam fuisse,

Hoc anno in Franciâ renuntiatus est

Bor-

Borbonii Dux Ludovicus Claromontii, & Marchiæ Comes, ortus è S. Ludovico, unde familia Borbonia propagata est, quæ jam ab Henrico IV. rerum potitur in Franciâ.

✽(1330.)✽ Corbarius Antipapa Avenione singulatim bis errores suos confitetur, ne id coactus præstitisse videretur, & ne quis ejus Pontificatu abuteretur, cum libris ac sociis in palatio includitur, atque triennio post ibidem moritur, sepultus in habitu Minoritæ, melior utique in morte, quam in vitâ.

Carolus Rex Hungariæ à quodam nobili Fæliciano dicto cum Regina ac Prole ferè cæsus esset, ægrè tamen discussum est periculum, rege gravissimè jam vulnerato: percussor membratim à satellitibus regis conscissus est, & in ejus familiam acerbius sævitum, quam æquitas postularet, plusque amoris in Regem quam justitiæ indultum.

Castellæ & Arragoniæ Reges unitis viribus insignem de Mauris victoriam reportant.

§ 90

N

DE-

DECAS IV.

✽ *Ab anno Christi 1330. ad 1340.*

1331. **U**Ladislauſ Poloniæ Rex equitibus
 ✽ Teutonicos magnâ clade afficit
 Cruciferorum 40. millia cædit & fugat
 eum ex Polonis vix 30. occubiſſent
 iis B. Martyre Stanislao depugnante.

In Anglia Rogerius *de mortuo-mari* pub
 tus adulter Ifabellæ rerum tunc in reg
 arbiter ſumus in cubiculo Reginæ captus
 & ex furca publica ſuſpenditur, Regia
 autem exauſtoratur acceptis tantum mil
 libris annui cenſus inops facta ut ſe Reg
 nam eſſe dediceret.

Orchames Rex Turcarum Nicæam in
 fhynia poſt diurnam obſidionem capt
 truſtra Andronico Juniore Imp. Conſtant
 nopolitano ſuppeticas ferre adnitente. Co
 perunt tunc primùm Turcæ pueros Chri
 ſtianos capere in Natolia & venales expo
 nere.

✽ (1332.) ✽ Moritur Andronicus Se
 nior Græcorum Imperator poſtquam Im
 perâſſet annis 50. vixiſſet 74. ex nimio
 Conchyliorum eſu & potu aquæ frigida
 morbo

morbo contracto. Cùm sacrum Christi Corpus recipere non posset pro viatico, Imaginem B. Mariæ Virginis, quam semper gestabat sinu, salutatam eum multis lacrymis sibi in os indidit, quæ exotica pietas parùm schismatico profuisse videtur, extra cymbam Petri constituto. Successit illi Andronicus nepos, qui mox Bulgaros aggressus, fugatus est. Quo tempore etiam Turcæ Constantinopolitanam Urbem occupassent, nisi Venetorum & Genuensium armis prohibiti fuissent; abduxere tamen Christianorum 10. millia, & Eubæam sibi vestigalem fecere. Posthæc magis pro Imperio, quàm religione sollicitus Andronicus, turpissimum fœdus cum Turcis iniit ad repetendas à Genuensibus Phocæam & Mitylenem, atque Christianos in officio continendos.

Joannes Rex Bohemiæ Pontificem inter & Ludovicum Bavarum pacem reconciliare frustra laborat.

✽(1333.)✽ Heraclea & simul tanta multitudo Christianorum à Mauris capitur, ut singula capita nummo aureo vœnirent.

Philippus Valesius de expeditione sanctâ contra Mauros suscipiendâ cogitare videtur, sed re ipsâ pro Ecclesiasticorum pernicie magis, quàm pro clade infidelium sollicitus.

Eduardus Anglorum Rex ad Barvicum quod obsidebat, magnam Scotis cladem intulit, 30. millibus cum universâ eorum nobilitate deletis.

Ulislao Loctico Rege Poloniæ defuncto succedit filius Casimirus Magnus.

✽(1334.)✽ Joannes XXII. Papa moritur anno ætatis 90. cui substituitur Joannes de furno, natus patre molitore, Cisterciensis, Cardinalis S. Priscæ, dictus Benedictus XII. Apparuit in morte Joannis singularis Dei providentia in gubernandâ Ecclesiâ suâ, & ab omni errore tuendâ. Cùm enim sententiam de animabus defunctorum non nisi post resurrectionem mortuorum plenâ & absoluta felicitate perfructuris, ex Cathedrâ decidere paraturus esset (qui error privati hominis erat in iudicio) mors, hæc minùs rectè meditantem interceptit: quod semper continget, quoties Pontifices ex affectu magis, quàm ratione, nec afflati Spiritu Sancto pronunciare volent. Non tamen obiit, quin priùs hæc, quæ de animarum beatitudine sensit, retractasset, eaque à se ut privato, non ut Pontifice dicta esse vellet. Reliquit post se thesaurum ad bellum sacrum paratum 20. millionum.

(1335.) Benedictus XII. Ludovicum Bavarum hortatur, ut respiscat, & admonitionem spernentem excommunicat. Italia interim, absente Pontifice, à Principibus, itemque Guelfis & Gibellinis miserè discerpitur.

In Poloniâ ingens locustarum multitudo grassatur, à quibus omnia depascuntur.

(1336.) Babylonix Sultanus curam sepulchri Christi Domini Hierosolymis Patribus Franciscanis committit, Pontificis consentiente.

Benedictus à præstantissimis viris agitam & ritè discussam quæstionem de animarum beatitudine ante judicii diem, implorato auxilio Divino tandem ex Cathedra definit, cum de utrâque parte negante & affirmante antè legitimè, ac sine discrimine dubitaretur.

Ludovicus Bavarus, duplici Legatione ad Pontificem missâ, petit absolvi ab'anathemate, errores suos confitetur, & pro pœnitentiâ offert se ad expeditionem in terrâ sanctâ obeundam, & continuandam, quam diù Benedictus judicaret. Sed hanc promissionem & propositum sanctum abruptim bellam atrocissimum Gallos inter & Anglos exortum sequenti anno, cui se Ludovicus immiscuit contra Philippum, cui infensus erat

erat, Eduardo Anglo adhærens; unde Christiani in Cyprum arctè compressi, reliqui per Orientem durissimè à Saracenis & Turcis exagitati sunt.

✱(1337.)✱ Obiit Fridericus Sicilie Rex anno ætatis 65. regni 42. cui successit filius Petrus II. mater Eleonora fit monialis S. Claræ.

Scythæ & Turcæ Thraciâ vastatâ multâ Christianorum millia in servitutem abduxerunt.

Pontifex modis omnibus ad laborat compositione pacis Francos inter & Anglos, sed hi ejus votis non acquiescunt, & uterque Rex per nefas pecunias conquirunt pro bello continuando, Angli etiam per sacrilegium.

✱(1338.)✱ Iterum Pontificem inter Ludovicum Bavarum de pace agitur, sed hæc non concluditur, imò Ludovicus Pontifice omninò deficit, ejusque auctoritatem quoad electionem & confirmationem Imperatoriæ dignitatis impugnat, cum magno motu Germaniæ, quibusdam Pontifici, quibusdam Ludovico faventibus.

Ardet adhuc bellum inter Francos & Anglos indiès flammâ ferociore. Eduardus enim hoc anno appulit in Flandriam.

cum classe 300. navium, ibique cum Ludovico convenit: Philippus quoque ingentem exercitum educit contra Eduardum, Cameracum obsidentem, in quo Joannes Bohemiæ, Philippus Navarræ, David adhuc adolescentulus Scotiæ Reges cum multis Ducibus & Comitibus intererant. Stetere in procinctu utrimque acies Oesiâ tantum fluvio separatae; pugnatum tamen non est, Philippo Valesio Galliarum Rege prudenter declinante, svasu Roberti Siciliae Regis, ne regnum suum unius praelii periculo committeret, quem etiam Mathematicus quidam, magnam cladem Francis ab Anglis prænunciens, absterruit.

✽(1339.)✽ Romani, deserto Ludovico Bavarico, Pontifici adhærent.

Græci à Latinis expetunt auxilia contra Turcas, polliciti cum Ecclesiâ Latinâ unionem, hæc tamen non impetrant, cum omnibus constaret de ipsorum inconstantiâ & fide Græcâ.

Alphonfus XI Castellæ Rex, & Alphonfus IV. Rex Lusitaniæ impetratis à Benedicto XII. indulgentiis ingentem exercitum Crucis signatorum colligunt, & quinque Reges Maurorum acie vincunt, Duce Consalvo Martinio Alcantaro Ordinis Magistro. Martinus autem de magnis criminibus accusatus

tus (aut veris aut falsis) vivus exustus et
tantæ victoriæ minimè festivos ignes ex-
pertus.

Robertus Siciliae Rex Camiolam de
Aetis Siculis recuperat, & Rolandum Pe-
Regis spurium fratrem capit, quem a Pa-
tro fratre derelictum locuples quædam
fœmina Mamertina Camiola Turinga bis
mille uncis auri spe nuptiarum redemit.
Rolandus autem liber conjugium respuit,
sed à Camiolâ in iudicium vocatus, ad nup-
tias damnatur, quem tamen illa vicissim
ingratum respuit, seque Christo consecra-
fœmina ex æquo fortis & religiosa.

✽(1340.)✽ Christiani duce Simone
à Quadro paucis triremibus in Orientem
navigantes, Turcas in mari Euxino magnis
cladibus afficiunt.

Benedictus XII. ne Italia ab externis
hostibus invaderetur, multos Imperii Vi-
carios constituit, & iis, qui à Ludovico
Bavaro defecerant, dominia confirmat.

Angli pugna navali ad Clusas insignem
de Francis victoriam reportant, cæsis
Francorum decem millibus, ducentis &
triginta Genuensium navibus depressis &
captis, biduo durante prælio. Angli au-
tem perdidere suorum quatuor millia, ac
multos nobiles, ipso etiam Eduardo in fe-
more vulnerato. Mox tamen adveniente
Phi.

Philippo Valesio cum 10. millibus equitum,
& innumerabili peditum numero, & Tor-
naco ope B. Virginis contra Gallos forti-
ter defenso, induciæ inter utrumque Re-
gem pactæ sunt.

ERRORES BARLAAMI ET ACYN DYNI.

*V*ersabatur istorum error in eo, quòd creata
Dei effecta cum increata Dei substantiâ con-
funderent, & essentielles ejus operationes ad ef-
fecta creata referrent.

DE JACOBO JUSTO ET BONONATO.

*D*uo isti dæmonis satellites, primarios inter
Duces Beguardorum numerantur, quorum
prior beatos, ac Jesu Christi Martyres voca-
gat omnes, qui ob Beguardorum hæreses fuissent
condemnati, miserè tandem animam efflavit
quadruplo muro inclusus: Bononatus verò vi-
vus igni traditus.

DE MICHAELE DE CESENA, ET GUILIELMO OKAMO.

*T*ametsi ab Unitate Ecclesiæ se duo isti nun-
quam separare professi sint, excommunicati
tamen sunt à Joanne XXII, quòd propugnâssent,
Jesum Christum ejusq; Discipulos ac veros imi-
tatores nihil habuisse suum, neque particulatim,
neque in commune. Qui error damnatus est à
Joanne XXII. & Nicolao IV.

DE LOLHARDO WALTERO LOL
HARDORUM PARENTE.

PRater errores Waldensibus, Henricianis, & Petro-Brussianis communes, proprios habuerunt sequentes:

1. Docuerunt Luciferum cum assecis injurum è cælo deturbatum, & aliquando in beatitudinem cum ipsis recipiendum.
2. S. Michaëlem & beatos Angelos omnes æternis suppliciis esse destinatos.
3. Beatam Virginem à partu Virginem esse desisse alioquin (sic acuti illi Theologi) non hominem, sed Angelum peperisset.
4. Fugere dicebant Divinos oculos, & ultimas manus ea scelera, quæ sub terrâ perpetrantur: quam ob causam exercebant suas impudicitias in specubus subterraneis, adeò, ut cum ex puellâ quâdam flammis additâ, Gislâ nomine quæreretur, virginem esset? responderit: Super terram virgo sum, non subter terram.

DE JOANNE DE POLIACO.

DOctor hic fuit Parisiensis, qui in sequentes errores prolapsus est, quos tamen retrahavit jussu Joannis XXII. & in obsequium Cathedra Petri subjecit se.

1. Factabat frustrâ deponi peccata apud Religiosos mendicantes, & qui id facerent, manere obligatos ad eadem propriis suis decurionibus iterum explicanda.

2. Quod

2 Quòd stante Canone Omnis utriusque neque Pontifex, neq; Deus ipse dispensare potest parochianum ab annuâ peccatorum omnium confessione proprio Parocho faciendâ.

3. Non posse cuiquam Pontificem, ac ne Deum quidem generalem potestatem facere excipiendi confessiones.

DE PETRO DE CIGNERIIS.

Fuit hic Petrus vel Regis Advocatus, vel Senatûs Parisiensis Procurator generalis: hic publicè coram Rege Philippo Valesio, Prælati & Proceribus Gallia multa effutire ausus est de tollendâ libertate Ecclesiasticâ & jurisdictione, productis & disputatis 66. articulis adversùs Prælatos Ecclesie, in quibus tametsi aliqua vitia in Ecclesiasticis observata continerentur, à quibus ipsi meritò abstinere deberent, plurimi tamen allegati articuli potestatem Ecclesiasticam & Canones antiquos & jura Ecclesie impugnabant; adversùs quem Cardinalis Bertrandus, tunc Augustodunensis Episcopus in eodem cœtu insignem orationem habuit, hujus insolentis Procuratoris proterviam piè, justè & fortiter obtundens & infringens, ut Rex ipse nefanda ratus postulata, causam pro Ecclesiâ & contra hunc rabulam deciderit, Prælatos in antiquâ suâ jurisdictione & auctoritate stabilièrit. Petrus autem pro mercede dictæ causæ retulit perpetuam infamiam, ut etiam nomen ejus apud Gallos in proverbium

abiērit, quo utuntur in hominem stolidum, ad
 eum, in quem jocus agere volunt, appellat
 illum Maistre Pietre du Cugner. In illius
 etiam memoriam ridendam apud posteros in ar-
 gulo chori B. Mariæ Virginis Parisiensis infer-
 me simulacrum facie simiā positum est, quod ob-
 vius quisque pugnis Scutellis impetit, ut tra-
 dit Genebrardus, digna merces tam ineptæ cau-
 se Procuratori reddita.

DE CAS V.

✿ *Ab anno 1340. ad annum 1350.* ✿

341. **A**Ndronicus Imperator Constanti-
 ✿ nopolitanus moritur relinquens
 duos impuberes filios Joannem & Michaē-
 lem, quorum tutelam committit Joanni
 Cantaguzeno, hic verò facit se ex tutore
 Augustum, & sic duo simul fuēre Augusti,
 Tutor Cantaguzenus & hæres Joannes :
 seu Calo-Joannes.

Casimirus Rex Poloniæ Lithuaniam si-
 bi subjicit & in formam Provinciæ redigit.

Bellum inter Anglos & Francos redin-
 tegratur propter Ducatum minoris Britan-
 niæ, quem ambo Reges Philippus & Edu-
 ardus suum esse prætendebant.

Franciscus Petrarcha Florentinus vir-
 eru-

eruditionis famâ celeberrimus in Capito-
lio laureâ donatur, curante Roberto Sici-
liæ Rege.

✽(1342.)✽ Moritur Benedictus XII.
cui sufficitur Petrus Rogerius olim Bene-
dictinus, & nominatur Clemens VI.

Obiit quoque Carolus Hungariæ Rex
cui successit Ludovicus filius.

Graves ubique terrarum hoc anno ex-
undationes.

Romani Clementem legatione accer-
sunt, qui tamen eorum votis obsecundare
non potuit, Ludovici Bavari insidias me-
tuens.

✽(1343.)✽ Clemens Papa contrati
Turcos Crucem attolli jubet, primi arma
sunt Rex Cypri, Veneti & Hospitalarii.

Moritur Rogerius Neapolis Rex relin-
quens post se hæredem neptem Joannam
desponsatam Andreæ Hungaro fratri Lu-
dovici Regis.

Mortuus item Neapoli Siciliae Rex Ro-
bertus, vir prudens quem Baldus Juris-
Consultus Salomoni comparat, qui tan-
ti litteras fecit, ut eas regno anteponeret.

Obiit in veste Minoritarum, & nuncupa-
tis hujus Ordinis votis, cui cum conjugē
adilictissimus erat, quibus etiam à Solda-
no S. Sepulchri custodiam obtinuit, & mo-
nasteri-

nasterium Hierosolymis extruxit. Reliquit hæredem Joannam, ex Carolo filio desponsatam Hungaro Andreæ seu Andream, adjunctis proceribus regni, dum autem Hungari ad se omnia trahere volunt hoc regnum fermè labefactârunt : quod tamen Pontifex, quantum fieri potuit, impedivit.

✱(1344.)✱ Ludovicus Bavarus repetita legatione agit apud Pontificem de sua solutione ab excommunicationis vinculo : quam Pontifex negat, nisi regno prius abdicato.

Christiani feliciter pugnant contra Turcas in Asiâ, & Smyrnam occupant deletâ Turcarum classe. Algezira quoque ad fretum Gaditanum munitissima civitas hoc anno Mauris erepta est auxilio Francorum Navarræorum & Pontificis. Perhibentur Mauri in hac expeditione igne ac pulvere tormentario emisisse globos in Hispanos obsidentes, quibus etiam in bello Cressiaco Angli adversus Francos usi fuisse scribuntur, quare qui hujus inventi tartari auctor traditur Bertholdus Schwartz, monachus, hoc perfecisse potius quam invenisse credendus est.

Philippus Valesius Vestigal Salinarum instituit, prohibens ne quis salem emeret nisi

nisi ex fisco, unde eum Eduardus Rex Angliæ Salinatorem & hic vicissim Eduardum Lanarum mercatorem appellabat, convitio utroque subditis, quam Regibus acerbior.

(1345.) Promulgatur iterum Crux in Turcas & huic expeditioni præficitur Humbertus Delphinus Viennensis in Gallia, sub cuius auspiciis incensæ sunt Turcorum naves, insuper autem nihil memorabile gestum est. Delphinus iste ante duos annos Philippo Ditionem suam eâ lege dedit, ut ejus filius aut nepos, cui hæc Provincia assignaretur Delphinus vocaretur, & Delphinus ferat pro insigni seu stemmate, factus est is postea Dominicanus, & Alexandrinus Patriarcha, aliisque beneficiis Ecclesiasticis auctus obiit Claramontii in Arvernâ, major Principatu relicto, quam administrato, & relicto sibi successore, qui semper Christianissimi Regis primogenitus esset.

Joannes Cantaguzenus in Imperatorem Constantinopolitanum coronari se curat à Patriarcha Hierosolymitano Lazaro, & ut res suas firmet, filiam suam Theodoram tradit Orchami Turcarum Principi, unde factum est, ut Turci antea vagi firmam in Thra-

Thra-

Thraciâ sedem defigerent, futuri mox ex incolis Imperii hujus everfores.

Andreas Hungarus à Pontifice declaratus Rex Neapolis, ab uxore suâ Joannâ strangulatur, cujus necis causam fuisse dicunt alii Joannæ libidinem, quam Andreas explere non poterat, alii regni Proceres Regi invidos. Certè dura quæstio de hac morte exercita est, & multi viri ac famina illustres damnati.

In Armoricâ obit Comes Montfortius æmulus Caroli Blesensis, in ejus obitu seribunt tam multos corvos convolâsse, ut ex totâ Galliâ omnes corvi eò advenisse crederentur. Opinio plurimorum fuit, dæmones eos fuisse, qui ad tollendam ejus animam infernales exequias celebrârunt homini scelerato & pauperum oppressori.

✱(1346.)✱ Ludovicus Bavarus, jubente Clemente VI. Pontifice exauctoratur, & Imperio privatur, in locum ejus eligitur Carolus IV. filius Joannis Bohemiæ Regis natus annos 30. Coronatur Bonnæ, quia Aquisgranum Ludovico adhuc tenaciùs adhærebat, & periculum erat in morâ.

Pugna atrocissima Francum inter & Anglum conferitur ad Cressiacum, Philippo Galliarum Anglos in castris munitis temere

invadente, qui inopiâ rerum pressi debellari sine sanguine potuissent. Pugnatum est acriter ad concubiam noctem: victus Philippus acceptis duobus vulneribus fugit Ambianum. Tunc quoque cæsus est Joannes Bohemiæ Rex fortiter & cum stupore Anglorum depugnans. Cæcus enim erat, qui cùm in Lithuanicâ expeditione uno oculo excæcatus esset, etiam altero insuper ab inepto medico Judæo, cui sanandum se commiserat, orbatus est, quam cæcitatem fortitudine & dexteritate mirum in modum compensavit: In eâdem pugna filius ejus Carolus IV. jam Cæsar electus acceptis tribus vulneribus se se subduxit: Cecidère quoque Carolus Comes Alerconii Philippi frater, Ludovicus Flandriæ Comes, Ludovicus item Comes Blesensis, Grimoaldus & Auria Genuensium Duces: Periit quoque sequenti die Rodolphus Lotharingiæ Dux, cecidère insuper supra viginti equitum peditumq; millia, & pars magna nobilitatis, & Francia in ultimum discrimen adducta est. Hac victoria Eduardus roboratus Calesium obsidet & annuâ obsidione fame tandem ad deditionem compellit: statuit Eduardus omnes sine discrimine perdere, sed Precibus uxoris, matris, & duorum Cardinalium miti-

miti-

mitigatus sex tantum ex civibus postulari
ad laqueum. Civibus porro de sex illis
consultantibus obtulit se sponte Eustachius
à S. Paulo, cujus exemplum alii primi-
arii secuti quinque cives se pro suis popu-
laribus fortiter devovere, quibus etiam
vitam obtinuit Philippa uxor Eduardi ad
mariti pedes provoluta.

Genuenses occupant Insulam Chium,
magno dolore Venetorum, per Simonem
Vognosium justissimum belli Imperato-
rem, cujus æquitatem filius ejus expertus
est, quem ob raptos racemos è Chien-
prædio per totam urbem, quanquam Chii
deprecantibus, uvis è collo pendulis, vir-
gis verberari jussit:

Adeodatus Gozonis creatur magister
Hospitaliariorum defuncto Ebione, de
Villanovâ, qui eum in carcerem conjece-
rat propter draconem Insulam Rhodum
devastantem, immane monstrum, quod
Adeodatus equo insidens & cum duobus
canibus ad id condoceratis, injussus ag-
gressus erat & interfecerat.

✽(1347.)✽ Joannes Contaguzenus
perfosso muro à suis fautoribus recipitur
Constantinopoli captis Annâ Augustâ &
filio ejus Calo-Joanne, quam tamen amicif-
simè tractavit, datâ etiam filiâ suâ Calo-

Joan-

Joanni, quem saltem nomine tenus secum
voluit Imperare.

Joanna Regina Siciliæ cis Pharam, sive
Neapolis, malè sibi metuens à Ludovico
Rege Hungariæ ob necatum fratrem ejus-
dem, ac suum maritum Andream, jus om-
ne suum in Siciliam resignat, Ludovico
Regi Siciliæ promittenti auxilia contra
invasores regni Neapolitani.

Romæ quidam nebulo Gabrinus
molitoris & lotricis filius ab infaniente
plebe tyrannus constituitur, & septem
coronis insignitur, qui septem dunta-
xat mensibus in urbe tyrannidem exer-
cuit à rebellante populo suffultus, donec
oppressus Apuliæ Palatini & præfecti pa-
trimonii copiis, captusque Avenionem
ad Pontificem missus, ibi solium suum
regale in carcere invenit.

Obiit hoc anno Ludovicus Bavarus ho-
stis acerrimus Pontificum & Ecclesiæ, ve-
neno potatus à Joannâ Ducissâ Austriæ, &
conatus id ejicere agitatione dum aprum
insequitur, apoplexia correptus ex equo
cecidit, & impœnitens interiit. De hoc
Cæsare ita judicium suum scripsit Lipsius
*Fuisse undique summum, fatentur etiam invi-
di; modò Principes studuisset magis vereri, aut
certè revereri eum, qui solâ exceptione laudatur.*

Mortuo

Mortuo Ludovico Proceres nonnulli
 averfati Carolum, tres Ordine Cæsares
 elegerunt, Eduardum Regem Angliæ,
 Fridericum Misniæ Marchionem, nepotem
 Friderici quondam Imperatoris, & Gun-
 therum Comitem Schwartzburgicum,
 sed primus metu fortè offensæ Pontificiæ,
 vel quòd bello Gallico detineretur, recusa-
 vit Imperium. Alter acceptâ pecuniâ, ut
 scribitur decem millibus marcarum jure
 suo cessit: Tertium Guntherum, qui ar-
 mis jus suum profèqui cogitabat, vis vene-
 ni à medico oblatis sustulit. Itaque unus
 Carolus IV. Romanorum Rex agnitus est,
 cujus inauguratione omnes turbæ quieve-
 runt. Henricus Moguntinus qui tumultus
 ciere poterat, morte subitâ elatus Deo
 pœnas dependit eorum criminum, quæ in
 Imperium & Ecclesiam commisit Ludovi-
 ci partes tenaciùs tuendo.

✱(1348.)✱ Ludovicus Rex Hunga-
 riæ vindicaturus mortem fratris sui An-
 dreæ regnum Neapolitanum occupat, Jo-
 annâ reâ necis fugiente ac recurrente
 Avenionem ad Pontificem, à quo etiam
 postmodum sùt innocens declarata est.

Civilia bella ubique ferè in Sardinia,
 Arragoniâ, Sveciâ, Moscoviâ.

Immanis quoque pestis per totum or-
 bem,

hem, quæ ortum suum dicitur habuisse in magna Tartaria, ex igneo vapore è cœlo delabente, cum serpentibus horrendo fœtore è terra erumpentibus, inde universam Asiam Africam Europam lues ista pervasit, quæ tanta fuit, ut solo visu aut halitu afflati alios necarent. Florentiæ tantùm tunc elata sunt centum hominum millia. Accessit ad hoc malum morbus alius, qui facer ignis appellatur, quo caro ad ossa usque celerrimè exeditur, dicitur per totum orbem post hanc pestem vix superfuisse tertiam partem hominum.

✽(1349.)✽ Turcæ in Thracia invalescunt dissimulante Cantaguzeno & Græcis in suo damno adhuc facetis.

Wilhelmus Okamus Minorita moritur, vir ingenii ardentissimi & maximi nominis Theologus, & utilis futurus Ecclesiæ, nisi se immiscuisset diffidiis inter Pontificem, & Ludovicum, plùs Zelatus pro suo Ordine quàm pro Christi Ecclesia. Neque tamen obiisse putatur sine pœnitentia secutus Michaëlem Cæsenam Generalem suum, cujus maximè causâ in Christi Vicarium surrexerat.

✽(1350.)✽ Clemens VI. Jubilæum celebrat, tantâ hominum multitudine Romanam confluente, ut quotidie à Natalitiis ad

ad Pascha hominum decies aut duodecies centena millia numerarentur; imminuta deinceps ob calores numero; & vix decimo ad sua regresso. Referunt autem historici, quòd tunc sæviêrit Romanorum sævitia in peregrinos, quam dum reprimere conatus est Legatus, primùm sagittis appetitus, deinde etiam veneno sublatus est, adeò ut Roma sancta, absente Pontifice, grassatorum & veneficorum receptaculum dicenda videretur.

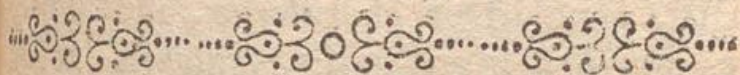
Abolita est hoc anno æra Hispanica à Petro Arragonum Rege, ac deinceps anni à Christi Natalitiis inchoati sunt more Ecclesiæ Romanæ, quod in Castellâ modò factum est anno 1383. & in Lusitaniâ modò anno 1415. in Galliâ anno 1564. cum magnâ ubique Chronologiæ perturbatione.

Philippus Rex Francorum moritur ætatis 57. & creditur nimio Veneris luxu vitam sibi abbreviâsse. Succedit filius Joannes II. dictus *Bonus*.

Alphonso Castello Regi mortuo succedit filius Petrus cognomento *Crudelis* qui ut matri suæ factam à Patre injuriam ulcisceretur, regnum à sævitiâ auspiciatus, quamprimùm Eleonoram Gusmaniam egregiam corporis & animi dotibus foeminam, sed Patris sui pellicem interemit.

Eduar.

Eduardus instituit Ordinem Periscelidum *dela lartiere*. Causa instituendi dicitur fuisse sumpta ex Periscelide defluente Comitissæ Sarisberiensis, quam ipse deperibat & quam ei amatorie reddidit, ac ridentibus aulicis illustrem reddere voluit.

DE CAS VI.

✽ *Ab anno Christi 1350. ad 1360.* ✽

1351. **D**Amasci Præfectus incendio excitato Christianos ejus auctores fecit, & tam diu torfit, donec falsum crimen admitterent, & cum omnibus proposuisset aut crucem, aut Mahometis cultum tantum 22. elegerunt crucem. Cæteri ad Mahometis cultum transierunt. Cùm id Sultanus Ægypti rescississet, præfectum hunc medium discindi jussit. Et sic fecit utcunq̃e satis Christianis.

Joanna Regina Neapolis innocens declaratur à Pontifice, ideò regnum à Ludovico Hungaro recipit, eâ conditione, ut post mortem Joannæ illud ad Ludovicum redeat. Bellum inter Anglos & Gallos renovatur Pontifice frustra id Impedire omnibus viribus laborante.

Bellum

Bellum ardet in Belgio plusquam civiliter inter Margaritam Ludovici Imperatoris relictam, & inter Guilhelmum, matrem inter & filium, matris quidem partes propugnabat factio dicta *Cabelliau* hoc est *Assellorum piscium*. Pro filio faciebant partem dicta *Houc* id est *Hamatorum*, tandem pace composita matri cessit Hannoveria, & filia Hollandia.

Polonia à Tartaris valde affligitur, Caesariis libidine tales poenas exigente.

✽(1352.)✽ Cantaguzenus cum Calo-Joanne, tutor cum hærede, pro Imperio pugnant.

Clemens VI. Papa moritur Avenione, eidem succedit Innocentius sextus, dictus aliàs Stephanus Alberti Lemovix.

Joannes Wiclephus Anglus hæresistica incipit protrudere suas hæreses.

✽(1353.)✽ Cantaguzenus à Calo-Joanne pressus ad Turcas confugit, Implorat etiam Innocentium Pontificem, & unionem inter Græcos ac Latinos pollicetur si auxilium à Christianis Occidentalibus obtinere possit. Quibus Innocentius injungit ut prius spiritualia curent & tunc non defutura à Christianis auxilia.

Cardinalis Albornius Archi-Episcopus Toletanus rei militaris peritus armis & metu

metu armorum Italiam intra quinquenni-
um revocat in obsequium Pontificis.

Gabrinus ex vinculis Avenione dimif-
sus iterum tyrannide assumptâ capitur, &
suspensus, comburitur.

Genuenses cum Venetis præliantur &
civium suorum unâ strage octo millia per-
dunt, Mediolanensi Archi-Episcopo se se
submittere coacti.

✱(1354.)✱ Suleimanes Turcarum
Princeps â fœdere cum Græcis inito relili-
ens multas urbes in Thracia occupat: Can-
taguzenus autem jam vehementius a Calo-
Joanne pressus Matthæum filium suum di-
cit Imperatorem, jam se publicè tyrannum
non tutorem professus.

Genuenses Duce Pagano Auria ad Pele-
ponesum totam Venetam classem, cū Duce
suo Pisano, & quinque millibus hominum
unâ tantum triremi elapsâ, capiunt sine
certamine: & ætū tunc fuisset cum Vene-
ta republica, si Auria victoriâ uti potuisset,
& Genuam non rediisset, vani honoris plau-
sus excepturus.

Ludovicus Hungariæ Rex Rasciæ Re-
gem vincit & capit.

✱(1355.)✱ Carolus IV. Imperator
accipit coronam ferream Mediolani, ac de-
inde

○

inde

inde auream Romæ à Cardinalibus per
Papam delegatis.

Carolus Rex Navarræ ex insidiis à Gal-
lis capitur & Parisios abducitur, & a Joanne
Rege Galliarum in carcerem detruditur.
Calo-Joannes Palæologus Cantaguzenus
devincit, & in ordinem redigit, qui tan-
dem fit monachus, & uxor ejus Irene Mo-
nialis.

✠ (1356.) ✠ Carolus IV. Imperator
Norimbergæ Bullam Auream de electione
Imperatoris, de jure Electorum, qualita-
tibus Principum atq; Ordinum promulgavit.

Dum Joannes Franciæ Rex Eduardum
Angliæ Regis filium Principem Valliæ per-
sequitur, prope Pictavium urbem in castris
præmunitis invadit, valdè imprudenter,
rejeclis quantumvis honestis condicione-
bus: unde exasperati Angli loci iniquitate
strenuè se se defendentes, nobilissimam
referunt victoriam, cæsis Francorum sex
millibus, atq; inter cæteros Petro Bor-
bonio, aliisque Proceribus, & octingentis
equitibus primariæ nobilitatis. Rex ipse
supra hominem depugnavit, acriter defen-
sus à Philippo filio natu-minimo, sed tan-
dem captus, cum eodem raptim Burdega-
lam perductus est, postea per otium in An-
gliam traducendus; cum tamen nullo fere

negotio Anglis eripi potuisset, sed Francis tunc, uti antea, Regi suo mens læva fuit.

Ludovicus Hungariæ Rex retundit Venetos, & compellit ad Jaderam atq; Dalmatiam relinquendam, & sic pace inita, docet utilius esse mercibus, quam perniciosè bello vacare.

Italia variis tyrānis in Sedem sanctam ferro & crudelitate armatis, turbatur: sicut & Sicilia, sed fortiter retunduntur inimici. Genuenses quoque Duce suo Simone Bucca-Nigrâ, qui postea veneno sublatus est, libertatem suam recuperaverunt.

(1357.) Parisini Joanne Rege suo captivo in Angliam cum filio abducto, auctore Marcello præposito mercatorum seditionem movent, in quâ tres Proceres ad Caroli Delphini pedes confossi interiêrunt, & ipse coactus est ferre tegmen capitis rubrum & cæruleum, seditiosorum insigne. Laxatus quoque ex carcere Carolus Rex Navarræ turbas auxit, quas sopiturus credebatur. Delphinus autem mutatis animis, qui Parisiis abiêrat, revocatus, & Marcellus cæsus est. Francia nihilominus adhuc distracta arte Navarræi & copiis rusticulorum, qui Jacobum bonum hominem sibi præfecerunt; accesserunt & milites solutæ disciplinæ, quorum Dux fuit Arnaldus

de Servola Vasco vulgò dicitur Presbyter de Venetiis & ab his omnibus Francia lacerata & agitata instar navis nauclero destituta. Agebat interea in Angliâ Joannes captivus cum Philippo filio: hic cum nobilis Angliæ poculum prius Eduardo quam Joanni obtulisset, ei fortis adolescens colaphum impexit, quare huic Eduardus: *Mon fils vous estes bien Hardy*: Unde Philippus *Audax* dicitur: cui Regis increpatio hoc nomen peperit.

Reges Castellæ & Arragoniæ inter se decertant.

Alphonfus Rex Lusitaniæ obit ætatis 77. relicto hærede filio Petro.

HÆRESIS RICHARDI ARMAGANI

Archi-Episcopus hic erat in Hyberniâ, Ordinis S. Francisci hostis infensissimus, qui contra Mendicantes Ordines edidit Defensorum Curatorum, atque in Britannicis Insulis Fratres illos exagitavit, & turpe esse dixit, Christiano ultrò ac spontè mendicitatem amplecti, & declamavit hoc tempore suas ineptias tumidis buccis. Evocatus erat à Pontifice, verum ille pendente & retractato errore suo, quò zelus intemperans illam abripuit, obiit & miraculis claruit, quæ Bonifacius IX. excutienda curavit.

✽(1358.)✽ Cayri Martyrio afficitur Nicolaus de Monte Corvino cum duobus

Sociis ob Thomam Hungarum Mammaluchum ab iis ad fidem conversum, & cum iis pariter Martyrem factum.

Eduardus Angliæ Rex immunitates Ecclesiasticas invadit.

Delphino regnum administrante & Navarræ Rege è custodiâ dimisso, Gallia fluctuat.

(1359.) Orchames Rex Turcarum ex equo lapsus moritur, cui filius Amurathes succedit, qui sub specie juvandi Græcorum Imperatorem, contra Despotas transit in Thraciam, & Philippopolim, Adrianopolim, aliasque civitates occupat, & hanc sui regni sedem constituit.

Petrus Arragoniæ Rex tumultum peractus Ordinem S. Francisci ingreditur.

Eduardus turbatam Franciam occupaturus, cum 100 millibus armatorum & undecies centenis navibus Calesium appellit: sed frustra tentatis Rhemis (ubi inaugurationem speraverat) Catalauno & Trevis fortiter à Delphino propugnatis, victo similis in Angliam revertitur, quam eo absente Nortmanni fædè depopulati sunt.

Casimirus in Walachiam cum suo exercitu ingressus, ab indigenis penitus deletur, captis ferè omnibus aut cæsis.

(1360.) Obiit hoc anno Romæ

Hugo Lusitanus Rex Cypri Senator Romanus ab Innocentio Pontifice factus, cui successit filius Petrus.

Joannes Franciæ Rex tribus auri millionibus redemptus, factâ cum Anglis pace Parisios revertitur. Hoc fœdere Angli cessit Aquitania, quam filio suo dedit Eduardus, unde nova bella postmodum nata. Datus quoque Pontivus ager cum Calestris & Guinis. Rediit ad suos Joannes tamquam Genius de cœlo Parisios delapsus.

HÆRESIS BERTHOLDI DE BORBACH.

Præter hæresin Beguardorum, quibus adhaerens docuit, Christum inter tormenta eò usque derelictum, ut dolore percussus, ac perturbatus de sua salute dubitârit.

HÆRESIS BARTHOLOMÆI JANOVEZII.

Librum edidit circa tempora Urbani V. in quo tres errores sequentes observantur.

1. Constituebat certum tempus AntiChristi, ac diem indicabat, quo ipsius discipuli in lucem essent prodituri, diem scilicet Pentecostes 1300.
2. Aiebat, Christianos omnes libero arbitrio præditos ab Antichristo esse evertendos, cognandosq; in fronte ac manu eâ vi, ut converti modo possint: quin imò flammis e cœlo immittis interituri sint.

3. Dicebat, fore ut non modò Christianorum
inimicos, sed etiam Judæi, Saraceni, aliiq; cu-
juscunq; ætatis infideles ab Antichristo aliquan-
dò seducti, eo tandem extincto ad Christum se
convertant, non autem Christiani, qui jam a-
dulti & compotes rationis, Antichristo adhesis-
sent, adeò ut universa Ecclesia Judæis constaret,
aliisque infidelibus, quos ille dicebat conver-
tendos esse.

DECAS VII.

✽ Ab anno Christi 1360. ad 1370. ✽

1361. **P**etrus Rex Cypri paratâ classe cum
✽ Hospitalariis centum triremium
Attaliam urbem capit, & præsidio firmat,
Candaboram quoque sive Sidam ad dedi-
tionem compellit, & Sultanum ejus sibi ve-
digalem facit, & sic multum retudit auda-
ciam Turcarum.

Laurentius Celsus Dux Venetorum cre-
atus 46. ætatis anno, qui cum patrem ha-
beret, Crucem auream pileo Ducali affi-
xisse fertur, cui pater coram eo stans in ce-
ræmoniis non filium, sed Crucem honorare
videretur. Quasi verò non aliter dignitas
à personâ distingui posset.

Varia prodigia hoc anno visa. Mediola-

num peste exhaustum. Vivi homines vulpibus devorati. Visæ in Franciâ & Angliâ urbes, è quibus acies eruperunt, modò victæ, modò victrices. Etiam valde absurdum accidit illud, quandò Wenceslaus Caroli IV. filius aquas baptismi, quo tingebatur, lotio suo inquinavit, & post duos annos altare, in quo coronabatur, percucabat, in signum turpitudinis, quæ, eorum potiente, erat Bohemis expectanda.

✽(1362.)✽ Innocentius Papa Avinionæ moritur, ei que substituitur Wilhelmus de Crisago, Abbas S. Victoris absens, dictusque est Urbanus V.

Casimirus hoc anno, dirè grassante fame, munit urbes suas, sapienter usus ad labores operâ plebeculæ, quibus frumentum suppeditavit, & simul otium & famem a suis dispulit.

Eduardus Rex Angliæ celebrat suum jubileum 50. annorum valdè magnificè & liberaliter & statuit, ut deinceps jus Anglicâ, & non Francicâ linguâ, sicut antea in usu erat, diceretur.

✽(1363.)✽ S. Brigitta veniens ad Urbanum Papam, confirmationem Ordinis a se instituti impetrat.

✽(1364.)✽ Joannes Rex Franciæ trajicit in Angliam, pacem firmaturus cum

Anglis, & Londini moritur. Succedit ei Carolus filius cognomento Sapiens. Funus Joannis regiè curavit Eduardus & corpus remisit in Franciam. Carolus autem Delphinus coronatus est Rhemis cum Joannâ conjuge Borboniâ & fratri suo Philippo Audaci dedit Ducatum Burgundiæ.

✽(1365.)✽ Petrus Rex Cypri Alexandriam capit & incendit

Petrus autem Rex Castellæ ob crudelitatem omnibus fit exosus, & à Pontifice judicatur regno inutilis & indignus.

Societas grassatorum Anglorum ferè ad 100. millia armatorum irrupit in Sabaudiam, ubi maximè sæviit contra nobiles, tandem cum in Alsatiam penetrâisset, à Carolo Imperatore & Germanis debellata est, Jacobo autem Homobono ejus Duci & Archi-Presbytero Petracoricensi detracta est cutis, reliqui à rusticis mactati, aut vorati à feris, Europam magno terrore liberârunt.

Carolus IV. Imperator Avenione Rex Arelatensis coronatur, ubi etiam stratoris officium Pontifici exhibuit. Continebat autem tunc Arelatense regnum Provinciam, Pedemontium, Ducatum Mediolanensem, & magnam partem Longobardiæ.

✽(1366.)✽ Henricus adjutus ab Aragonio Petrum Castellæ Regem à Pontifice

fice ob crudelitatem & impietatem depositum regno deturbat, & ipse sic annuente Pontifice (erat enim Henricus frater Petri nothus) Castellæ & Legionis Rex proclamatur. Petrus nullibi in Hispaniâ receptus, fugit cum thesauris Bajonam in Aquitaniâ ad Eduardum Anglum Walliæ Principem.

Servii dum Hadrianopolim recuperare conantur, ab Amurathe Turcarum Principe ingenti clade afficiuntur.

Amedeus Sabaudix Dux cum copiis Crucigerorum excitatis ab Urbano V. appellit in Thraciam, ac Turcis ereptam Callipolim Joanni Palæologo consanguineo suo restituit. Quam tamen paulò post Græcorum inertiam Turci recuperaverunt. Aliunde Petrus Rex Cypri Tripolim Turcis eripuit, multasque civitates, & ita Sultanum Ægypti terruit, ut mitteret Legatos Venetias, quibus Venetos à sacra expeditione averteret: atque tota hæc tam celebris expeditio demum etiam in Christianorum perniciem recidit.

✱(1367.)✱ Hoc anno post egregiam victoriam à Pontificis legato de rebellibus partam Urbanus Pontifex Romam venit relicta Avenione, reluctantibus plurimum Cardinalibus, quorum etiam quinque, sed

sine

sine auctoritate Avenione substituerunt.
Primò exceptus est Pontifex Genuæ, inde
Cornetum nave Prætorîâ Hospitalario-
rum deVectus, ubi obvium habuit Ægidi-
um Alvarum legatum, à quo Viterbium
deductus, qui rerum gestarum Pontifici
reddens rationem, currum ei plenum ob-
tulit clavibus urbium & arcium recepta-
rum: mox tamen Viterbii mortuus est,
Urbano amarissimo animo tanti Cardina-
lis mortem deflente.

Senis Ordo Jesuatorum hoc anno, fun-
datus à S. Columbano, confirmatus est. Usi
sunt regulâ S. Augustini, & 60. illorum
Pontificem Corneto Viterbium comitati
sunt, benignè ab eo suscepti, prout reli-
gio & pietas eorum postulabat.

Obiit hoc anno Petrus Lusitaniæ Rex,
cui successit filius Ferdinandus irretitus
amoribus Eleonoræ Menesiæ, quam viro
suo Laurentio Acuno abstulerat, hic autem
ex metu potentis rivalis fugerat in Castel-
lam, gestans in pileo suo cornua argentea,
etiam in suo dedecore facetus.

Eduardus Anglus Walliæ Princeps cum
magno exercitu reducit Petrum in Castel-
lam & Henricum copiis imparem cædit ac
fugat, qui in Galliam profugus exercitum
reparavit Castellam recuperaturus. Pe-
trus

trus autem ob cæsos Ecclesiasticos mo-
 anathemate ab Urbano percussus est, &
 excommunicatio callidè ei denunciata
 ex tiremi, ad quam quasi nunciorum cau-
 sâ evocatus erat ab Archi-Diacono. In-
 terea recedente Eduardo Henricus adfu-
 cum exercitu & urbibus penè omnibus ad
 eum deficientibus regnum recepit: Petrus
 ab Eduardo propter perfidiam desertus
 Mauros invocat.

Legati à Calo - Joanne mittuntur ex
 Græciâ acturi de concordia utriusque Ec-
 clesiæ Latinæ & Græcæ, Amedæo Sabau-
 diæ Duce plurimùm cooperante, qui etiam
 Viterbii ab Urbano perhumaniter excepti
 sunt, & multis utrinque litteris missis ne-
 gotium agitatum est.

✽(1368.)✽ Iterum Franci & Galli rup-
 tis induciis committuntur inter se, quod
 Aquitani ab Anglis oppressi confugissent
 ad Carolum.

Carolus IV. invitatus à Pontifice Viter-
 bium venit pace cum vice-Comitibus ut-
 cunquè compositâ. Hic coronatâ Impe-
 ratrice rediit Carolus in Etruriam, ubi Se-
 nis fermè oppressus de suis Germanis mul-
 tos perdidit, populo pro sua libertate di-
 micante, sicque rediit in Bohemiam, ab Ita-
 lis contemptus.

*(1369.) Henricus Rex Castellæ Petrum tandem mense Martio victum & è fugâ reductum securi percutit, omnibus bonis mortem approbantibus, quamvis à fratre illatam. Deinde alios quosdam jus sibi in Regnum arrogantes comprimit.

Armeniacus & Vasconiæ Proceres, quòd tributis nimium premerentur ab Anglis, provocant ad Carolum Regem Francorum: quapropter Eduardo Walliæ Principi ad causam agendam die dicto cum venire renueret, bellum adversus Anglos renovatur, à quibus multi deficiunt.

David Rex Scotiæ moritur sine liberis, & Rex eligitur Robertus Stuartus, Roberti Brucei ex filiâ nepos.

Calo-Joannes Imperator Græcus navigat Romam, benignè acceptus à Pontifice, sæpe ad mensam vocatus, inde Venetias venit auxilia petiturus, ubi tantum à fæneratoribus pecuniam accepit. Venetiis in Galliam transivit, sed quia bello Anglico implicitam invenit, Venetias rediit, & ibi à fæneratoribus detentus scripsit ad filium Andronicum, ut ad se pecunias mitteret, sed ab hoc contemptus, easdem petiit ab Emmanuele suo secundò genito & impetravit aliquas, sed non sufficientes, unde ipse Emmanuel se obsidem pro parente

obtulit, & ideo in hunc Joannis amor, & illum odium magnorum in Oriente tumultuum causa, emanavit.

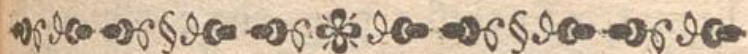
Angli post multa prælia perdunt Aquitaniam, & retusâ hoc & sequentibus annis Anglorum fortitudine ac fortunâ Gallia victoriis reflorescit.

Eduardus Princeps Walliæ ex morbo obit & Navarræus Rex Carolo Franciæ Regi se submittere cogitur.

✠(1370.)✠ Casimirus Rex Poloniæ ob res præclarè gestas magnus appellatus moritur absque prole mascula, cui succedit qui jam pridem à proceribus approbatus erat, nepos Ludovicus Hungariæ Rex, & ab hoc tempore cæpit Polonia externos habere Reges.

Urbanus Papa qui Româ Avenionem redierat studio sedandi bellum Anglicanum, hic moritur & in locum ejus sufficitur Petrus Rogerius Lemovicensis, Clementis VI. frater filius Cardinalis S. Mariæ Novæ dictus Gregorius XI. Mortuus est autem Urbanus in habitu monachi, quem nunquam dimiserat, & fuit is primus, qui coronam triplicem gessit, non ad pompam sed ad pietatem: sanctus enim Pontifex fuit, etiam post mortem miraculis clarus. Cui Avenionem redire volenti Sancta Brigitta

gitta propositum diffvadere conata est & prædixit mortem ibi obventuram si iret. Ordinem porrò a S. Brigittâ Svecâ ex nobili profapiâ oriundâ tum pro mulieribus, tum pro viris, institutum paulò antè Urbanus confirmavit.

DE CAS VII.

Ab anno Christi 1370. ad 1380.

1371. Gregorius XI. Principes Christianos missis legatis reconciliare inter se modis omnibus adlaborat.

Lithuani auditâ morte Casimiri Poloniam depopulantur, & inter cæteras prædas partem Crucis exportant, sed currus quo hæc deferebatur, nunquam loco moveri potuit, itaque à prædonibus, licet Ethnicis restituta est.

Henricus Rex Castellæ classem mittit in oram Gallicam, cujus ope Franci ad Rupellam Anglos insigniter vincunt.

Joannes Huß ex scriptis Wiclephi contra Ecclesiam seminat in Bohemia hæreses.

(1372.) Gregorius Pontifex res Hispanas & Siculas componit, & Carolum Regem Navarræ cum suis inimicis conciliat. Excitat insuper Christianos Principes

pes

pes Occidentis contra Turcas, hanc autem expeditionem Genuensium & Venetorum discordia perturbat, ex levissima prorsus causa orta & cum dedecore commemoranda, non tamen tacenda, ut videant Christiani, quàm injustè & impiè filii matris Ecclesiæ pugnent contra se. In coronatione Petri seu Petri Hierosolymorum Regis, antea Cyprii, accidit, ut Venetorum Legatus (ab aliis Bajulus tantum dictus) præponeretur Genuensium Bajulo (sive Legato) quâ de causâ cum hi vindictâ spirarent, & deposcerent passim, Famagustæ Genuenses trucidati; ideoq; hi grandi classe comparatâ totam Insulam pervagati, cepere Famagustam, eamque centum annis tenuerunt, levissimam honoris injuriam gravissimis damnis vindicantes.

✽(1373.)✽ Ordo Eremitarum S. Hieronymi a Gregorio XI. confirmatur, & ab eodem turpissima secta Turolupinorum flammis damnatur.

Poloniam hoc anno turbavit Monachus excucullatus cognomento Albus filius Casimiri nepos Uladislai Lothici. Hic Divione factus Monachus ex ingenii levitate abjectâ veste sacrâ (quantumcunq; Pontifex reclamaret) à Polonis Hungaris detre-

etan*

stantibus pro Rege agnitus est, armisque correptis multa damna intulit, & plura recepit, donec rebus cum Ludovico Hungariæ & Poloniæ Rege compositis, Divionem ad monasterium S. Benigni rediit, ac demum obiit anno 1388. neque Princeps, neque Religiosus.

HÆRESIS TURELUPINORUM SEU CYNICORUM.

Setta hæc ferina prorsus & agrestis hoc tempore à Gregorio XI. penitus fuit extincta, & in flammis consumpta, tum propter errores Beuardorum, tum propter alios duos.

1. Dicebant, nihil perdere debere quenquam eorum, quæ à naturâ accepimus. Sic persuasi pudenda sine tegumento ostentabant, ac propagulam turpiter coibant canum instar & equorum.

2. Dicebant, voce non esse orandum, sed solo corde, eaque spiritus libertate quæ Divinis legibus subjecta non sit.

(1374.) Emmanuel filius Joannis Palæologi ab Amurathe Rege Turcarum Principatu Theffalonicæ spoliatur.

Scoti misso in Galliam Cardinale Glascoense, renovant fœdus cum Francis, & mox bellum Anglis inferentes insigni prælio vincunt.

Bernabos Vice-Comes hoc tempore sævit in suos, venationi tam infano studio de-

de-

deditus ut aleret canum quinque millia quos alendos distribuebat inter subditos quolibet mense repræsentandos ; qui strigosiores viderentur , multabantur & lumni grandi pecuniâ , & si morerentur omnibus bonis exuebantur. Duos Minoritas ausos eum admonere , tanquam hæreticos comburi iussit : dignus profecto Actæonis supplicio.

✱(1375.)✱ Eò miseriæ in Oriente res Christiana devenit , ut Imperator Græcorum Amurathi cœperit esse tributarius , & huius in expeditionibus adesse cogeretur , augmento certissimo Imperii in ultimam ruinam incumbentis.

In Italiâ populi auctoribus præcipue Florentinis , in sanctam Sedem rebellant. Unde civitatibus arces impositæ , ad contumaces frænandos.

Uladislaus nepos Uladislai Lothici Poloniae Regis monachus , ad compescendum regnum Poloniae , dispensatione Pontificis invitatur.

Carolus Francorum Rex fert legem de filiis Regum consecrandis post decimum quartum ætatis annum , quando mortuis parentibus ipsi impuberes relictæ sunt.

Petrus de Lunâ Arragonius magno deinde malo Ecclesiæ à Pontifice creatur Cardina-

lis, dicitur Pontifex commonuisse eum, ut
caveret, ne luna sua eclipsin pateretur: Et
verè ea magnas Ecclesiæ tenebras induxit.

✽(1376.)✽ Gregorius Pontifex Flo-
rentinos propter excitatam superiore an-
no rebellionem anathemati subjicit, sed
non multò post per interpositionem S. Ca-
tharinæ de Senis ab eodem eos absolvit.

Gregorius XI. Papa cùm bellis Italiæ in-
diès crescentibus nullus finis inveniretur,
hortante maximè S. Catharinâ virgine Se-
nensi Ordinis Dominicani monialium, ut
tot malis mederetur, Sedem Pontificiam
Romam transferre constituit, quæ ante
annos 71. fuerat Româ ob Italicas seditio-
nes Avenionem translata. Quare Ponti-
fex mense Septembri Avenionem dese-
rens Romam pervenit sequentis anni Ja-
nuario.

Permittit Pontifex nominari ab Electro-
ribus Regem Romanorum Wenceslaum fi-
lium Caroli IV. annorum 14. adolescentem,
corpore distorto, & animo turpiore,
quam filii turpitudinem parens multis
nummis deauravit: pro quo promovendo
tantum dedit & tanta promisit, ut, cùm
dare non posset, Electoribus publica Im-
perii vectigalia oppignoraverit, & multas
urbes Principibus vendiderit. Unde Impe-
rialem

rialem Aquilam ferè penitus deplumavit
 sicut egregiè dixit, qui tunc vivebat, Pe-
 trarcha, *Romanum Imperium, cui nihil defuit,
 nisi modicum Orientis, nihil nunc possidet, nisi
 modicum Occidentis.* De eodem dixit non
 unâ vice Maximilianus: *Hoc Carolo pestulen-
 tiorem pestem Germaniæ nunquam obtigisse.*
 Et communi elogio audiit *Pater quidem Bo-
 hemiæ, sed vitricus Imperii.* Qui domum su-
 am per evisceratam Germaniam fecit Au-
 gustam, sed angustum Imperium. Nec
 potuit magis afflixisse Imperium, quam
 inundatione successionis pro filio suo;
 quam ut mercaretur, singulis Electoribus
 promisit centum millia aureorum. Quam
 immanis hæc summa pro asino ad lyram
 applicando!

Joannes Palæologus Imperator Con-
 stantinopolitanus ab Andronico filio ope
 Genuensium antea pulsus, nunc ope Venetorum
 restituitur, quibus propterea Tenedus
 Insula data est à Genuensibus erepta.

✽(1377.)✽ Eduardus Rex Angliæ moritur,
 cui succedit Richardus II. ejus nepos
 ex Eduardo filio Principe Walliæ defuncto,
 puer undecim annorum.

Amurathes Turcarum Rex post devictos
 Bulgaros & Servios, & magnâ felicitate
 maxima bella gesta in Asiâ & Europâ, in ipsâ
 Ser-

Servicâ expeditione à privato quodam occiditur & pro eo imperat filius Bajazethes, qui sequentibus annis in Macedoniam, Epirum, & Hungariam penetravit.

Mare 16. Novembris, ruptis aggeribus, irumpit in Flandriam, & septendecim pagos submergit.

Renovatur bellum inter Francos & Anglos, ac novum oritur inter Venetos & Genuenses propter Insulam Tenedos.

Messanæ moritur Fridericus Rex Trinacriæ, Mariâ filiâ relictâ hærede, unde postea magni tumultus enati,

Gregorius XI. cum primùm Romam venit, intellexit se à Romanis delusum, & à Florentinis spretum, qui apud se pseudo-Minoritam, & pseudo-Prophetam Thomasuccium retinebant, quare secessit Anagninam sacrâ Eucharistiâ prælatâ; sed antequam Româ discederet, rescripsit contra errores Joannis Wicleffi Angli, Theologiæ Magistri, & Rectoris Ecclesiæ de Luttervort Diocesis Lincolnensis, qui Præfecturâ collegii, & Episcopatu Wigorniensis dejectus, in Pontificem & Ecclesiam virus evomuit, & ob negligentiam Eduardi senioris, & pueritiam Richardi atque Henrici Mareschalli fautoris sui invaluit, & faciem accendit, quâ Lutherus & Calvinus postea

postea Occidentem & Septentrionem
flammaverunt.

HÆRESIS JOANNIS WICLEFFI
AUCTORE WICLEFFITARUM,

*N*atione Anglus erat, professione Sacerdos,
& Magister Artium, talenta quæ à Deo
cepit convertit contra Ecclesiam, & contra
Deum, errorum suorum zizania circa hæc tem-
pora seminare cepit.

1. Docuit substantiam panis materialis, &
substantiam vini materialis manere in Sacra-
mento Altaris.

2. Accidentia panis non manere sine subje-
cto in eodem Sacramento.

3. Christum non esse in eodem Sacramento
identice, & realiter in propria presentia cor-
porali.

4. Si Episcopus aut Sacerdos existat in pec-
cato mortali non consecrare aut ordinare nec
baptizare.

5. Non esse fundatum in Evangelio quod
Christus Missam ordinaverit.

6. Deum debere obedire diabolo.

7. Si homo fuerit debite contritus, omnem
confessionem exteriorem esse superfluum & inu-
tilem.

8. Si Papa sit præscitus sive reprobatus &
malus, & per consequens membrum diaboli, non
habere potestatem super fideles sibi ab aliquo da-
tam nisi forte à Cæsare.

9. Post

9. Post Urbanum VI. non esse aliquem reci-
piendum in Papam, sed vivendum esse more
Græcorum sub propriis legibus.

10. Contra Scripturam sacram esse, quòd viri
Ecclesiastici habeant possessiones.

11. Nullum Prælatum debere aliquem excom-
municare, nisi sciat eum esse à Deo excommuni-
catum; & qui sic excommunicat, fieri per hoc
hæreticum & excommunicatum.

12. Prælatum excommunicantem Clericum,
qui appellavit ad Concilium vel Regem, eò ipso
traditorem esse Regis Regni.

13. Illos, qui omittunt prædicare vel audire
Verbum Dei propter hominum excommunicatio-
nem, excommunicatos, & in iudicio Dei tradi-
tores Christi esse.

14. Licere alicui Diacono vel Presbytero
prædicare verbum Dei absque auctoritate Sedis
Apostolicæ vel Episcopi.

15. Nullum esse Dominum civilem, nullum
esse Prælatum, nullum esse Episcopum, dum est in
peccato mortali.

16. Dominos temporales posse ad arbitrium
suum auferre bona temporalia ab Ecclesiâ, posses-
sionatis habitualiter, sive ex habitu delinquen-
tibus, & non tantum ex actu.

17. Populares posse ad suum arbitrium Do-
minos delinquentes corrigere.

18. Decimas esse puras eleemosynas, posse
paro-

parochianos propter peccata suorum Parochorum
 & Prælatorum ad libitum eas auferre.

19. Speciales Orationes uni applicatas per
 religiosos vel Prælatos, non plus prodesse eidem
 quàm generales cæteris paribus.

20. Conferentem eleemosynam fratribus
 eo facto excommunicatum.

21. Si ingrediatur aliquis religionem privatis
 tam, qualemcunque tam possessionatorum quàm
 Mendicantium reddi inhabiliorem & inepti-
 rem ad observationem mandatorum Dei.

22. Sanctos instituentes religiones privatis
 sic instituendo peccasse.

23. Religiosos viventes in religionibus pri-
 vatis non esse de religione Christianâ.

24. Fratres teneri per labores manuum
 suarum sibi acquirere, & non per mendicitatem.

25. Omnes esse Simoniacos qui se obligant
 orare pro aliis, eis in temporalibus subvenientibus.

26. Orationem præsciti sive damnandi val-
 li prodesse.

27. Omnia de necessitate absolutâ evenire.

28. Confirmationem juvenum, Clericorum
 Ordinationem, locorum consecrationem refer-
 vari Papæ, vel Episcopis propter cupiditatem
 lucri temporalis & honores.

29. Universitates, studia, collegia, gradua-
 tiones & magisteria, esse vanâ gentilitate intro-

ducta, & prodesse Ecclesie, sicut Diabolus prodest,

30. Excommunicationem Papæ esse censuram Antichristi.

31. Peccare fundantes claustra, & ingredienti-
entes esse viros diabolicos.

32. Ditare Clerum, esse contra regulam Christi.

33. Sylvestrum Papam & Constantinum Imperatorem erravisse, dotando Ecclesiam.

34. Omnes de Ordine Mendicantium esse hæreticos, & dantes eis eleemosynam esse excommunicatos.

35. Ingredientes Religionem vel aliquem Ordinem, eo ipso inhabiles esse ad observanda Divina præcepta, & per consequens ad perveniendum ad regnum cælorum, nisi apostata verint.

36. Papam cum omnibus Clericis possessionem habentibus esse hæreticos.

37. Ecclesiam Romanam esse Synagogam Sathane, neque papam esse Vicarium Christi aut Apostolorum.

38. Decretales epistolas esse apogryphas, & seducere à fide Christi.

39. Imperatores & Dominos seculares esse seductos à diabolo, ut Ecclesias dotarent.

40. Electionem Papæ à Cardinalibus esse inventum Diaboli.

P

41. Non

41. Non esse de necessitate salutis, credere Romanam Ecclesiam esse supra alias.

42. Fatuum esse credere indulgentias.

43. Juramenta esse illicita, quae fiunt in humanos contractus & commercia civilia.

44. Augustinum, Benedictum, Bernardum, &c. damnatos esse, nisi poenituerint de hoc, qui habuerint possessiones, & instituerint religiones.

45. Omnes religiones à diabolo introductas esse.

Hi errores Wicleffi in Concilio Constantiensi secundum hunc ordinem annotati & damnati: præter hos etiam docuit alios errores qui colliguntur ex ejus scriptis.

46. Hominem carere libero arbitrio.

47. Omnia peccata prædestinatorum esse venialia, reproborum autem mortalia omnia esse.

48. Neque honorandos, neque invocandos esse Sanctos.

49. Neque Sanctorum neque Christi reliquias esse venerandas.

50. Crucem Redemptoris nullo modo venerandam.

51. Idololatriam esse cultum imaginum.

52. Vota omnia damnanda esse.

53. Repugnare Christianæ libertati obligatum esse ad Horas Canonicas.

54. Cantum Ecclesiasticum irridendum esse, & cantores esse sacerdotes Belial.

55. *Benedictiones omnes esse usum Necromantiae.*

56. *Nullum esse meritum in jejunio, vel in abstinentiâ à certis cibis.*

57. *Baptismum infantibus non esse necessarium ad salutem*

58. *Baptismo non esse admiscendam olei unionem.*

59. *Episcopum non esse simplici Sacerdote superiore.*

60. *Matrimonium lege Divinâ licitum esse inter fratrem & Sororem.*

61. *Creaturam quamlibet esse ac vocari posse Deum, quòd illius perfectio sit in Deo ut in causâ.*

Hucusque errores & hæresis Wicleffi, ex his fructibus cognosci poterit arbor.

✽(1378.)✽ *Gregorius XI. Pontifex obiit Romæ, vitâ longiore dignus, in cujus locum, urgentibus Romanis, substitutus est Bartholomæus Neapolitanus, & dictus est Urbanus VI. Cardinales autem Galli, & quidam alii correpti ob vitia ab Urbano, Fundos digressi, caussatiq̃ue, vim sibi illatam à Romanis in electione Urbani, eligunt mense Septembri die 29. Cardinalem Gebbenensem, eumq̃ue nominant Clementem VIII. qui, relicta Italiâ, Avenionem se recepit, atq̃ue hinc deterrimum illud schisma*

oritur, quod fermè quinquaginta anno
duravit, tantò periculosius, quòd stare
ab utrâque parte viri sancti & miraculis
clari, Principes & Academiae, & esset dif-
ficile, quam in partem veritas & iustitia
vergerent, unde etiam illustrissimus
Cardinalis Baronius Jacobo Sirmondo
significavit, nihil se ægrè reformidare
in suis Annalibus, quàm pervenire ad hoc
tempus, de quo, quid statuendum, non esse
liberè pronunciaturus. Itali (præter Re-
ginam Neapolitanam) Germani, Angli,
Hungari Urbanum, Galli & Scoti Clemen-
tem, Hispani quidam hunc, quidam illum
probârunt. Et terribilis tunc exitit facies
ditionis Pontificiæ, & Divinarum huma-
narumque rerum perturbatio.

Confirmârunt ambo Pontifices electio-
nem Wenceslai, cujus pater Carolus IV.
obiit Pragæ 3. Kal. Decembris, ætatis 63.
Imperator ambigæ laudis, & velut ambi-
dexter ad virtutes & vitia. Litterarum fuit
amantissimus. qui etiam Pragensem Aca-
demiâ instituit, ut publicis quoq; differ-
tationibus interesset, & cum aliquando
quatuor horis auscultasset, monitus à Pa-
latinis, cœnæ tempus esse, respondit,
Hæc doctorum fercula gratissimam sibi cœnam
esse. *Quinque Linguarum peritissimus erat.*
Lati-

Latinæ, Italicæ, Gallicæ, Germanicæ,
Bohemicæ.

✽(1379.)✽ Henricus Castellæ Rex ve-
neno extinguitur, relicto hærede & regni
successore Joanne filio. Creditum est, ex
ocreis veneno illitis, à quodam Mauro ob-
latis morbum contraxisse.

Joanna Regina Neapolitana Clementem
comitata Avenionem, ab Urbano Papâ reg-
no deponitur.

Classis Genuensium Venetam profligat,
& Genuenses fossâ Clodiâ munitissimâ ur-
be potiuntur, quam tamen reparatâ clas-
se & resumptis animis sequente anno Ve-
neti receperunt, & inde bellum hoc dictum
est Clodianum, ferè æqualibus damnis u-
trinque consummatum.

✽(1380.)✽ Joanna Regina Neapolita-
na, cum prole careret, confectis tabulis sibi
hæredem renunciat Ludovicum Andega-
vensem, Caroli Sapientis Franciæ Regis
fratrem, haud dubiè sic instigante Clemen-
te, ut hic partes suas in Italiâ tueretur.

Moritur Carolus V. seu Sapiens Rex
Franciæ, quam valde divitem reliquit,
inventis in ejus ærario duodevigies cen-
ties millibus aureorum. Successit ei filius
duodennis Carolus VI. cognomento Bene-
dictus. Cui ex testamento patris dati sunt

tutores Philippus Burgundiæ Dux, & D
Joannes Borbonii, ille patruus, & hic av
culus ejus.

Instituitur Ordo Eremitarum S. Hiero
nymi à Petro Bambacuttâ nobili Pisano
captus à prædonibus, illis sanctam vitam
inspiravit, & monasterium construxit.

DE CAS IX

✽ *Ab anno Christi 1380. ad 1390.*

1381. **M**oschi & Tartari acriter inter
✽ **M**depugnant, victoriâ tandem
parte Moschorum stante.

Urbanus & Clemens legationibus ad
as quisque partes, Principes Christianos
trahere nituntur.

Inter Genuenses & Venetos per Caro
lum Dyrrhachinum pax æqualibus utriusque
conditionibus concluditur, & Clodianum
bellum finitur.

Carolus Dyrrhachinus, vulgò Parvus di-
ctus, ab Urbano Papâ ex Hungariâ evoca-
tus, in utriusque Siciliæ & Hierosolymo-
rum Regem coronatur, qui à Neapolitanis
susceptus. Joannam in Castro Novo obse-
dit, & compulit ad deditionem, atque in-
clusit in munitioibus Lucaniæ & Apuliz.

Ottonem autem maritum ejus primò fugavit, deinde cepit. Denique Cardinales & Ecclesiasticos partis Clementinæ diriffimè habuit, sicuti Hungari solent religione & furore animati.

Memorable illud, quod de Mergolo Genuensi nobili refertur, cùm is à catamito Imperatoris Trapezuntini colapho cæsus esset, neque satisfactionem accipere posset, paratis Genuæ duabus triremibus, oram Trapezuntinam adèò graviter afflixit, ut huic Pederastes Imperator catamitum suum dedere cogeretur: remisit tamen illum ad Dominum suum illæsum, fœminam appellare contentus, neque destitit, donec Genuensibus Trapezunti statutum est diverforium, cum multis privilegiis, perpetuum virtutis suæ, & luxuriæ atque ignaviæ Imperatoriæ monumentum.

(1382.) ✱ Carolus Dyrrhachinus Rex Neapolis Joannam Neapolitanam, jussu Ludovici Regis Hungariæ, eodem loco strangulari jubet, quo ipsa olim fratrem ejusdem Ludovici & maritum suum strangulaverat; quam necem Deus ulcisci visus est peste, quæ Neapoli 27. hominum millia abstulit. Post necem Joannæ (quæ Romanos in seditionem aliquam concitaverat) Clemens coronavit Ludovicum Ande-

gavensem Siciliae hæredem, ab eâ confututum, qui statim in Italiam triginta millia equitum & innumeros pedites cum Amadæo Sabaudia Comite pertraxit.

Ludovicus Rex Hungariae & Poloniae moritur, ei que succedit Maria filia, Regina & non Regina salutata, sub tutelâ matris Elisabethæ. Sed brevî ob Procerum odium & invidiam Hungaria turbata est, & evocatus ab Hungaris Carolus Parvus, Poloniae autem Rex electus est Sigismundus, sed mox illo contempto, Polonia turbata cepit, donec Hedwigis altera filia Ludovici Polonorum Regina Patri mortuo succederet.

Francorum Rex, ducto in Flandriam exercitu rebelles patruo suo Philippo (qui Jacobum Artavellum Philippi filium sibi patronum factionis suæ elegerant) caesus acie ad 20. millia, inter quas etiam Artavellus adhuc vivus inventus, noluit sibi vulnera sua curari, igitur tanquam grassator in arbore suspensus est.

✽(1383.)✽ Tartari, victo Demetrio Duce, Moscoviam occupant.

Ludovicus Comes Flandriae moritur, ei que succedit Philippus audax. Ludovicus Andium sive Andegavenfis adoptatus à Joanna Neapolitana Regina, & coronatus.

ronatus à Clemente Anti-Papa movet ad-
versus Carolum Dyrrhachinum.

Imago Deiparæ in Belgio pugione ic̃ta,
sanguinem copiosum fundit, & percussor
repentè interit.

Leo Armenus, qui liberatus ex carcere
Sultani, ad Urbanum venit, auxilia apud
Christianos Principes rogaturus, & accepit
à Rege Franciæ atque Hispaniæ, unde re-
gio more viveret, cùm Armenia & Syria
jam ab infidelibus tenerentur.

✽(1384.)✽ Certantibus inter se Joane
Palæologo, Calo-Joanne Imperatore
Constantinopolitano, & Andronico ejus
filio de Imperio, Andronicus auxilio Baja-
zethis Turcarum Regis illud occupat,
conjecto patre & fratre Emmanuele in car-
cerem, & jurans in verba Bajazethis, ejus
se clientem ac tributarium profitetur.

Urbanus in Ludovicum Andegavensem
Crucem publicari jubet, qui tamen fortiter
se tuitus esset, nisi morbo, ex labore con-
tracto, præmaturâ morte magno Caroli
Dyrrhachini gaudio sublatus esset. Sunt
etiam, qui scribunt, veneno interiisse,
hausto ex fonte infecto, ex quo etiam
mortem hausit Amedæus Sabaudiæ Comes.

Liberatus hoc æmulo Carolus à Pro-
ceribus invitatus est in Hungariam: appe-
titus

titus quoque in Regem Angliæ infideli
patruī sui Ducis Lancastriæ.

Obiit hoc anno Joannes Wicleff die
Thomæ Cantuariensis, percussus paraly
cū in eum multa blasphemia dicere par
set. Humatus in paræciā suā *Littlewort*
donec jussu Constantiensis Synodi exu
matus & exustusest, & cineres ejus in pro
fluentem abjecti, quod viventi utilis
contigisset.

✽(1385.)✽ Jagello Dux Lithuanie
ductā Hedwige filiā Ludovici Hungariæ
Poloniæ Regis fit Christianus, accepto
mul Baptismo & regno Poloniæ.

Cardinalis Reatinus cæteros Cardinales
in Urbanum commovet Luceriæ, qui de eo
deponendo cogitant, conspiratione autem
patefactā à Thomā Ursino Cardinale, sex
aut septem capti, & ferreis compedibus
vincti, in dirissimis carceribus equuleo tor
ti, fame, siti, frigore sic vexati, quasi Ca
lipham, non Pontificem, Christi que Vica
rium offendissent. Carolus quoque ana
themate ab eo percussus Luceriæ eum ob
fidet, capto ejus nepote Butillo, neque
hoc satis, urbem etiam occupat & incen
dit. Resistit tamen ex arce Urbanus, unde
quotidiè bruta fulmina anathematum con
jicit.

icit. Tandem corruptis aliquot Ludovici Aurelianensis Ducibus cum suis & captivis Cardinalibus in Apuliæ littus deductus, triremibus Genuensium, quas in hunc finem evocarat, Genuam deportatus est, aliquot in itinere editis sævitix exemplis, quæ, si vera sunt, non satis Pontificem redolent. Hac in re non facile assentiendum cujusvis scriptoris calamo, quem sinister affectus facile atro felle imbuere potuit in tam turbido schismate.

Carolus Dyrrhachinus in Hungariam proficiscitur: quo audito mater Elisabetha & filia Maria pactas olim à parente nuptias accelerant, & Caroli consilia turbant. Recedit tamen in suam Bohemiam huic impar Sigismundus à Polonis contemptus & illulatus. Carolus ergò Proceribus sibi conciliatis, & populo spe ac promissis illecto, assentientibus etiam Reginis, ab Archi-Episcopo Strigoniensi coronatus est. Secuta tamen mox Hungarorum pœnitentia, adeò ut si Dux adfuisset, Carolus adhuc in templo cæsus fuisset in ipsâ coronatione. Certè vexillum S. Stephani novo Regi præferri solitum laceratum fuit, & corvorum ingens multitudo regiis tectis infedit, quibus ostentis Rex permotus non sine timore regnum auspicatus est.

Bellum iterum inter Francos & Anglos inardescit.

Joannes nothus Avisi Ordinis Magister fit Rex Lusitanæ, cum insignem prius de Castellanis victoriam retulisset, cum his Gallis, cum illo Anglis certantibus, magna humani sanguinis effusione.

Bernabos tyrannus Mediolanensis, dum perdere cupit Joannem Galeatium Comitem Virtutum nepotem suum, ab eo quasi simpliciore, atque Ecclesiasticum Ordinem cogitante deceptus, & in carcerem intrusus, una cum liberis, ibi veneno necatus est. Joannes autem exinde factus est terribilis vicinis Principibus.

✱(1386.)✱ Carolus Parvus Siciliæ & Hungariæ Rex Auctore Nicolao Garo Palatino invitatus ab Elisabethâ ad convivium à Blasio Forgacho graviter ictus in capite, tractus est in carcerem, ibique admoto plagæ veneno, & faucibus insuper congestis interiit. Mors ejus Neapolim delata est, cum de ejus coronatione hic ludii celebrarentur. Statim in locum ejus successus est Ladislaus à Francis Lanulotus dictus, decennali major. Thomas autem Sanseverinas Dux partis Andegavensis cum Ottone Brunsvicensi filium Ludovici Andegavensis Regem acclamârunt, matre
La-

Ladislai protinus cum liberis Caretam fugiente.

Posthæc Elisabetha mater cum Mariâ filiâ & Nicolao Caro omnia tuta credentes, dum inferiores regni partes sine militum præsidio invifunt, ab Horvato Croatiae præfecto, olim Caroli Duce, capti sunt. Carus & Forgachus fortiter repugnantes interfecti sunt. Elisabetha ore obstructo dejecta est in fluvium. Maria ducta in carcerem, Comites omnes constupratæ. Verum statim adfuit cum lectissimis copiis Sigismundus: quo conspecto Horvatus sibi præteritorum veniam spondens, Mariam remisit, coronatus autem Sigismundus, statim in Horvatum expeditionem suscepit, eumque cum præcipuis perduellionis auctoribus captum ac per urbes vicofque circumductum candentibus forcipibus minutatim concidit, ac denique equis quatuor decussatis discerpfit.

Paratur in Galliâ ingens classis ad trajiciendum in Angliam (1200. navium fuisse dicunt) sed novis casibus ea dissoluta est re infectâ.

Cyprus Insula deditur Venetis.

Leopoldus Austriae Dux dictus *militie Decus & gloria equitum auratorum* ab Helvetis cæditur, & quidem a vili strumosoque ho-

muncione, cui stratus humi ex armis
pondere, nomen suum aperuerat, truci
dati sunt cum suo Duce duo millia, qui
dimissis equis in oppidum Sempachium
impetum fecerunt, & advolantibus Svecis
oppressi sunt. Percussor tamen postea
interceptus gravissimo supplicio interit.

Urbanus VI. Genuæ appetitus infidus
& veneno ab amicis Cardinalium quos ha-
bebat in vinculis, eos in culeum infutos
demersit in mare, aut strangulatos, aut ca-
sos cum calce viva in Equili sepeliit. Qui-
bus visis duo ejus Cardinales Galeatus &
Pileus ad Clementem confugerunt: postea
hæc Urbanus Lucam secessit. Hic iterum
fides non temerè adhibenda, variis variè
affectu potius quàm æquitate scribentibus.

✽(1387.)✽ Johannes Palæologus cum
Emmanuele elapsus è custodia obtinet ab
Amuratha ut Andronico depulso Emma-
nuel sub tributo annuo Imperium Con-
stantinopolitanum teneat.

Carolus Navarræ Rex dum aquæ vivæ
fomentis reficitur, adhibita insuper æneâ
pilâ, ignibus plenâ scintillâ in lintea sali-
ente vivus exustus est, & 15. diebus dire-
tortus interiit supplicio ejus criminibus
dignissimo: successit ei filius Carolus III.
cognomento Nobilis, patri multum diffi-
milis.

Clemens Anti-Papa & Urbanus Papa,
jura sua contra se invicem acriter tuentur.
Nunc quoque Carolo Navarræ & Joanne
Arragoniæ Rege (qui defuncto Petro Pa-
tri successerat) ad Clementem accedenti-
bus, per Petrum de Luna adductis.

Lithuani & Samogitzii adnitente Jagel-
lone eorum Principe & Poloniæ Rege
Christianam fidem amplectuntur.

✽(1388.)✽ Civitates Germaniæ con-
spirant in Principes : sed ab iis gravibus
affectæ cladibus quiescunt : & fœdus hoc
pernitiosum discutitur.

✽(1389.)✽ Urbanus Papa festum Vi-
sitationis B. Mariæ Virginis instituit ut
ipsa suâ intercessione unionem Ecclesiæ
restituat. Jubilæum quoq; reducit ad añum
33. in memoriam ætatis Christi, ac eodem
anno Romæ moritur non absque suspicio-
ne oblati veneni, à quo ut sibi caveret S.
Catharina Senensis eum monuerat. Cum
eo quoque extincta est familia ejus, nepo-
te prius castris suis spoliato & post sex an-
nos, dum Venetias navigat, cum matre ac
liberis naufragium passo. In locum ejus
electus est à 14. Cardinalibus tunc Romæ
præsentibus Petrus Tomacellus dictus
Bonifacius IX.

Clementem Anti-Papam Avenione in-
vise

vise

visit Carolus VI. Rex Francorum, quando ille Ludovicum Juniorem Andegavensem, Patruelem Regis, filium Ludovici Andegavensis senioris Neapolitanum Regem, Siciliae & Hierosolymorum inauguravit: inde Ludovicus inauguratus mox in Arragoniam proficiscitur & Volandam filiam Regis Arragonum uxorem ducit, magna de se, & majora de uxore sua pollicitus.

Margaritha Regina Daniae bellum gerit cum Alberto Rege Sveviae, eumque captum septem annis in vinculis detinet.

✱(1390.)✱ Amurathes Turcarum Princeps praelio victor quod contra Triballum seu Zirfos gessit occiso etiam eorum Rege Lazaro seu Eleazaro, dum mortuos recognoscit a Triballo inter caesorum cadavera semi-mortuo protinus sic a confossus & ipse victor inter victos occumbit, vir fortissimus & 37. praелиis confectis semper felix & triumphans. Venationi & aucupio, dum a bello quiesceret, indulgens ideoque canum 40. millia alebat, & falcones plurimos in subditos Comis, in peccantes severus, promissi tenax, & uno verbo talis, quo meliorem, excepta superstitione vix inter Christianos Principes optare possemus. Successit illi Bajazethes filius, qui mox

fra-

fratre suo Jacupe strangulato regnum au-
spicatus est. Vocabatur Bajazethes *Gil-*
derun quod fulmen significat. Hic Asiam
cogitans & ambitioni suæ destinans filiam
duxit Lazeri Regis Zirforum, quem Græci
Stephanum vocant, filii ejus qui in prælio
Colovano modo ceciderat.

Italibus, Gallis & Anglis multis, in Asiam
adversus Saracenos excurrentibus, pluri-
mi Christiani à captivitate liberantur, &
urbs Tuneton ab iisdem expugnatur.

Mortuo Roberto Rege Scotiæ succedit
Joannes, & vult dici Robertus III.

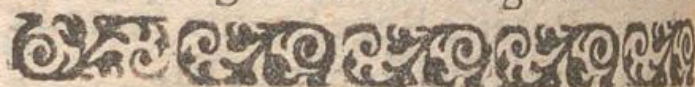
Ludovicus Andium Dux à Clemente
Rex Neapolis coronatus ducit exercitum
contra Ladislaum filium Caroli Dyrrhachi-
ni & hæredem Siciliæ, conatu irrito.

Ad hunc annum præter propter perti-
nent initia Tamerlanis seu Themiris, fuit
natio Scytha seu Tartarus in montibus
foghianæ patre opilione natus, bellando
in Persas fortissimus, & rei militaris peri-
tissimus evasit, sed crudelis: cum urbem
aliquam oppugnabat prima die tentorium
album, secunda coccineum, tertiâ nigrum
extendebat, quo indicabat primo grati-
am, secundo paucorum cædem, tertio
omnium interitum. Vocare se ausus *iram*
& *flagellum Dei*. Erat militaris disciplinæ
ob-

ob-

observantissimus, hinc exercitus ejus omnibus rebus abundabant.

Novi orbis pars Borealis, quæ versus Groenlandiam, Islandiam, & Frislandiam insulas se extendit, & à Chronographo Estitolandia vocatur, à quibusdam Frislandiæ piscatoribus, tempestate eò compulsis olim lustrata, sed oblivioni tradita, circa hunc annum à Nicolao & Marco Zeno nobilibus Venetis sub auspiciis Zichmi Daniæ Regis denuo recognoscitur.

DECAS X.

✽ *Ab anno Christi 1390. ad 1400.* ✽

1391. **B**Ajazethes Turcarum Rex, Asia minore & Thessaliâ occupatâ, inhiat Constantinopoli, eamque obsidere incipit, obsidionibus subinde interruptis, ad octo vel decem annos.

Anglorum Comitiis Westmonasteriensibus impiè statuitur, ut nulla deinceps esset appellatio ad Pontificem, neque huic potestas in Angliâ excommunicandi.

✽(1392.)✽ Cunctis Italiæ urbibus tumultuantibus Bonifacius IX. varias earum pererrat, nullibi quietus & nusquam securus.

Caro-

Carolus VI. Rex Gallix incidit in amen-
tiam, cujus occasio fuit Clifsonius Comes
stabuli à Petro Craonio graviter Lutetix
vulneratus. Cùm enim Craonius, qui ad
Aurelianensem Ducem confugerat pete-
retur à Rege, & tergiversaretur, ipse Rex
Carolus in eum exercitum eduxit, sed cum
pervenisset Cenomanos & egressus urbe
æstuosissimo tempore, aliunde etiam ipse
jam vindictæ cupiditate æstuans, in amen-
tiam incidit, ex quâ tamen arte cujusdam
medici visus est respirare, dum interea
regni administrationem variis affectanti-
bus Francia periculosis motibus agitare-
tur.

Cùm Wenceslaus Imperator non jam
ut Princeps sed nequidem ut privatus ho-
mo viveret, sed ut monstrum triforme ex
sævitia, gulâ & libidine compositum, tam
crudelis erat, ut familiaris ei socius esset
ferox molossus doctus dentibus lacerare,
quemcunq̃ue ei herus digito monstrasset,
assiduus quoque Comes Carnifex, quem
lustricum compatrem appellabat, quod
filium ejus de sacro fonte levasset, hujus
officium erat ad nutum hujus Neronis
quemlibet, ut erat libitum, interficere. Li-
bidinis tantæ fuit coronatus iste porcus, ut
alienos toros adulteriis & proprium fæ-
da-

da-

daret ambubajarum colluvie. Præcipue
verò deperibat sophiam quandam molitri-
cem : imo utriusque sexûs infame proflit-
bulum, & non minùs fœminarum vic-
quam fœmina virorum fuit. Deniq; ne ve-
Veneri venter, vel ventri deesset Venus,
dies noctesque epulis & vino immedebat.
Propter hanc enormitatem scelerû in tan-
tum odium & contemptum venit, ut Pra-
gæ in publicum carcerem cum facinorosis
conjiceretur, ex quo cum evasisset, nec mu-
taret mores, iterum variis carceribus inclu-
sus, ex quibus semper fugit, & demùm Pra-
gam rediens Principatum suum recupera-
vit. Sæpè potatus veneno, quod semper
evomuit illæsus, firmâ ejus valetudine
miseriis omnibus, etiam venenis iteratis
prævalente.

✽(1393.)✽ Bajazethes Bulgariâ &
Walachiâ devastatâ, Hungariam invaden-
di animum adjicit, & in Sirmiensem agrum
irrumpt: obsidet etiam terrâ mariq; Con-
stantinopolim, sed ad occurrendum Sigis-
mundo, qui cum exercitu Nicopolim jam
venerat, iterum obsidionem interrumpit,
& cum Sigismundo confliat, atque Hun-
garos magnâ clade afficit: & Constanti-
nopolim reversus, eò tunc Emmanuelem
Imperatorem adigit, ut vicus unus cum
suo

Præcepto, atque Mesquita Turcis assignaretur in urbe, & hac in ita conditione, pacem aliqualem componit: quæ tamen omnia, ne executioni hoc tempore darentur, victoria Tamerlanis tantisper impedivit.

Carolus Franciæ Rex grave periculum adiit, dum repræsentat in ludo sylvestres homines & Satyros, & Dux Aurelianensis ad motâ face, ut saltatorum aliquem internosceret, uni eorum villis lineis ignem admovit, qui pice eorum corporibus adhærebat; hinc ferale incendium, quo quatuor ex iis ludionibus absumpti sunt, quintus servatus, ægrè Rex ipse, qui paulò post in pristinam recidit amentiam, & pristinis calamitatibus regnum quoq; objecit.

Obiit hoc anno Parisiis Leo Rex Armeniæ, sepultus in albis more patrio, in æde Cælestinorum, facultatibus suis ita distributis, ut neque filius ejus nothus, nec pauperes, nec ejus domestici, neque domus præfecti conquererentur, quibus divitiæ ex multis regnis Christianorum precario collectæ fecere satis.

(1394.) Academia Parisiensis tres vias tollendi schismatis proponit Cessionis, compromissionis, & Concilii generalis, Clemens autem acceptâ hac epistolâ Parisiensis Academiae, furore amens (cui Petrus

trus

trus de Lunâ ignes subjecit) accedente le
 vi morbo extinguitur Avenione apoplexi
 tactus: vir pecuniæ, quam religionis sol
 licitor, qui in tantâ egestate suâ reliquit ni
 hilominus in Camerâ Apostolicâ trecenti
 aureorum millia, ejus successori, quam fibi
 utiliora. Eidem statim à schismaticis Car
 dinâlibus substitutus est Petrus de Luna
 Arragonius, dictus ab eisdem Benedictus
 XII. & Avenione coronatur. Bonifacius
 autem Romæ vix non cæditur, ægrè sub
 ductus à Ladislao Rege Neapolis.

✱(1395.)✱ De modis tollendi schi
 smatis in variis Academiis disceptatur.

Wenceslaus Romanorum Rex Joanni
 Galeatio Comiti Virtutum centum quin
 quaginta millibus florenorum vendit Du
 catum Mediolanensem, ut deinceps Galea
 tius Dux Mediolanensis appellaretur: qua
 nundinatione sibi Wenceslaus multum pe
 cuniæ sed dolorem simul accersivit, ob
 eam maximè causam ab Electoribus post
 modum depositus.

Carolus Rex Franciæ iterum in ameri
 tiam incidit, quo morbo etiam multi ex
 nobilibus & plebeis tacti sunt. Repente
 enim furebant, quasi compuncti acubus,
 unde quidam magicas artes suspicati sunt;
 de quibus accusata Valentina filia Galeatii,
 uxor

uxor Ducis Bituricensis, aulâ eiecta est.
Quod & magis creditum est, quia solæ
preces huic malo remediũ ferebant. Fortè
potius hæc lues sublata demùm est ob ex-
pulsos quartâ nunc & ultimâ vice Judæos,
in Christianissimam regionem nunquam
redituros.

✽(1396.)✽ Sigismundus Hungariæ
Rex copiis auxiliariis ex Gallia cum præ-
cipuis Ducibus & nobilissimo equitatu ac-
ceptis roboratus, exercitum centum mil-
lium armatorum educit contra Bajaze-
them, quibus hic cum ducentis Turcarum
millibus prope Nicopolim occurrit: ibi
temerè & inconsultâ ferociâ pugnam au-
spicantibus Gallis, qui fingeant injuriam
suae genti fieri, si Hungari (uti sapienter
fradebat Sigismundus initium pugnandi
ab his tanquàm Turcicarum pugnarum,
magis gnaris sumi debere) primam inva-
dendi gloriam Gallis præriperent: ita in-
feliciter pugnatum est, generosè tamen
& fortiter, ut tametsi jam cæsa essent sexa-
ginta Turcarum millia, & certa esset vi-
ctoria Christianis, si Hungari superveni-
rent, nihilominus, quia equi Francorum
sine fessoribus visi sunt magno numero re-
dire in castra, quos Franci ad tantò expe-
ditius & melius cum hoste pugnandum
studiosè dimiserant, Hungari opinantes
Gal-

Gal-

Gallos plerofque jam cecidisse unâ omnia cum Rege suo fugam arripuerunt. Turci autem fugâ tam præcoce animati & fortiores ac ferociore effecti, viginti Christianorum millia partim in acie, partim in fugâ ceciderunt, præter octo captos ceteros ad unum omnibus Francis deletis. Quam Bajazethi hæc victoria fuit fortunata, tam Christiano nomini ignominiosa, qui gloria inanis invidentiâ, & intempestivæ æmulacionis ardore tantum sibi stragem hosti suo adorem adsciverunt, & quantum fortitudine suâ in regnando promeriti sunt laudis, tantum ex temeritate sua & stolidâ ferocia in æmulando dedecoris fibi comparârunt: tam pupugit Sigismundum hæc probrosa fuga & inde secuta strages, ut viginti duos menses non ausus ad suos redire, latuerit. Sed & suspicio hujus cladis fortis erat in Joannem Galeatium, quasi omnia Bajazethi indicasset. Verbo si rite pendantur omnia, tam tristia Christianorum culpâ acciderunt.

Joannes Arragoniæ Rex in venatione ex spectri terrore lapsus equo moritur, cui Martinus ejus frater tunc absens in Sicilia, succedit,

(1397.) Tamerlanes Scytharum seu Tartarorum Rex domitis Parthis, Persis, Affy-

Assyriis, ac totâ Asiâ cum sexcentis pedum millibus & quadringentis millibus equitum, ferreâ armorum inundatione, obrutâ & occupatâ, Bajazethem omiſſâ obſidione Constantinopolitanâ occurrentem, prælio vincit & capit, occisis ducentis Turcarum millibus, ac caveâ æneâ clatrata per modum feræ inclusum, per totam Asiâ cum ludibrio circumfert, ejus dorso assus pro scabello, dum equum conscenderet, donec quatuor fermè post annis idem capite Bajazethes mortem sibi adſcivit, capite ad caveam alliso.

(1398.) Wenceslaus Imperator, multiplici suorum admonitione compulſus ad tollendum schisma Pontificium Romanos proficiscitur ad Regem Francorum, cum quibus etiam cæteri Principes ejusdem diffidii diuturnitate fessi urgent Bonifacium Romæ, & Benedictum Avenione, ut abdicantes, locum facerent novæ electioni: Bonifacium quidem audientem non nihil habuerunt, sed Benedictum pernicaciter renuentem. Igitur Avenio à Buscaldo obsessa, & à civibus dedita est. Benedictus autem munitissimo palatio se se continebat, denique etiam ad juramentum adigitur, non exiturum se inde, donec esset Ecclesiæ pax reddita. Benedictum quidem

Q

dem

dem juvare conatus est adductâ classe Re
 Arragonius, verum hyemâ Rhodanum fl
 vium adeo diminutum expertus est, &
 multis suorum perditis, abire compelle
 tur. Certè si Benedicto sic ad pacem
 acto per Francos, piger Wenceslaus Bo
 nifacium fortiùs & seriò magis ad egisse
 schisma profligatum fuisset, cum verò
 pars, eaque vegetior & animosior tantò
 pressa fuerit, aliâ integrâ, intactâque: non
 est extinctum malum, sed magis propaga
 tum. Franci enim neutri amplius pare
 voluerunt, ab utroque se subtrahentes
 multis quidem hanc subtractionem appro
 bantibus, sed multis quoq; impugnantibus

✱(1399.)✱ Mittuntur ex Francia Em
 manuelli Imperatori Constantinopolitani
 suppetiæ, Duce Bufficaldo, qui Turcis
 fortiter resistit, & excursionses compellit
 Hospitalarii Equites in Cariâ exstruxerunt
 Castellum à S. Petro dictum, in quo
 solebant excubare canes, distinguentes
 Turcam à Christiano, huic adulates, &
 illum lacerantes: horum canum unus Chris
 tianum à Turcis fugitivum quotidie in syl
 vâ diù panis sibi oblatis portione pavit, nec
 detectas nisi à suo alumno, quod indicat
 ille fieret strigosior.

Bonifacius IX. anatas seu vacantias Be

beneficiorum à Joanne XXII. tentatas, re-
 staurat.

✽(1400.)✽ Celebratur annus Jubilæ-
 us Romæ, quanquam Wicleffistæ indul-
 gentias ut furiosi canes lunam allatrarent.

Maria per brumam hoc anno ita conge-
 lata sunt, ut sicco vestigio è Lubeca per ma-
 re usque in urbem Sundensem, & inde in
 Daniam perveniretur, quâ occasione usi
 milites Teutonici Massagetis prosperè bel-
 lum intulerunt.

Multi Græci immanitatem Turcarum
 fugientes in Italiam secesserunt: inter quos
 fuit Emmanuel Chrysoloras Bizantinus,
 ex illustri familia oriundus, qui à Joanne
 Palæologo Constantinopolitano Impera-
 tore missus, ut Regum opem imploraret,
 munere perfunctus in Italia substitit, &
 Græcas litteras, quæ fermè 700. annis ab
 Italia exulaverant, restituit.

Emmanuel Constantinopolitanus Impe-
 rator Occidentis Reges invisit, auxilia
 contra Turcas imploraturus, sed præter
 magnificas exceptiones & promissa nihil
 reportat.

Ladislaus facili negotio recipit regnum
 Neapolitanum, Ludovico, qui deliciis ma-
 gis quàm regno intendebat, turpiter in
 provinciam suam revertente.

Q 2

Wences-

Wenceslaus tandem hoc anno ab Electoribus exauctoratus est ob neglectum Imperium, libidinem, crudelitatem, & dissimulos mores. Wenceslaus autem, quod erat animi stupiditate nihil propter hoc vel movens, vel motus, imo ut aliquo magno momenti cederet, auro repudiavit tantum aliquot vini plaustra exegit: quod facto satis docuit se pluris facere convivium, quam Imperium regno Bohemiarum deinceps inforruit: donec tandem occasione seditione Pragæ ex consternatione & incandescencia animi, apoplexia tactus interiit anno Christi 1419. ætatis suæ vel potius ignaviæ LVII.

In locum Wenceslai successus est Fredericus Brunsvicensium ac Lunenburgensium Dux Princeps bellicosus & prudens, qui tamen mox in reditu a Comitibus prope Fritzlarum per insidias trucidatus est, a Comite Walechiano.

Huic aliqui substituunt Jodocum Barbatum Marchionem Moraviæ. Et si non desint, qui eum demum post Rupertum electum scribant. Ut ut sit Moravus statim sexto post Comitibus mense obiit inglorius, sunt etiam qui hos duos planè omittunt inter Cæsares referre.

Anno

Anno igitur 1400. Rupertus Dux Bava-
riæ & Comes Palatinus Rheni electus est
Rex Germaniæ, & cum ab Aquisgranensi-
bus excluderetur, confirmante Imperium
Romano Pontifice, diadema Regium sus-
cepit Colonia Agrippinæ, Princeps acri-
ingenio, magno animo, & prono in litte-
ras, salutis publicæ studiosissimus, nil ha-
buit antiquius, quàm collapsum pœ-
ne Imperium restau-
rare.

Q 3

SÆ-